

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Margit Vozila

Pomen proračuna za delovanje lokalne samouprave -

Primer Občine Izola

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Margit Vozila

Mentor: izr. prof. dr. Marjan Brezovšek

Pomen proračuna za delovanje lokalne samouprave -

Primer Občine Izola

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

Pomen proračuna za delovanje lokalne samouprave – Primer Občine Izola

Lokalna samouprava je zelo obširen pojem, njeno področje pa je urejeno z obsežno zakonodajo. Pravica do lokalne samouprave je zagotovljena že v ustavi, urejena pa je s posebnimi zakoni. Slednji temeljijo na načelih, zapisanih v Evropski listini lokalne samouprave, ki za Slovenijo predstavlja mednarodno pravno obveznost. Izhodišče in nosilka lokalne samouprave je lokalna skupnost ali občina. Slednja opravlja lokalne naloge javnega pomena ter naloge iz državne pristojnosti. Za opravljanje svojih nalog je pomembno, da ima občina na voljo dovolj finančnih sredstev, ki jih mora zagotoviti na lastno pest. Finance so zajete v enotnem aktu – proračunu, s katerim občine predvidevajo svoje prihodke in odhodke. Proračun tako zagotavlja delovanje celotne občine. Sprejemanje proračuna v Občini Izola je leta 2008 rezultiralo v razpustitvi občinskega sveta in razpisu predčasnih volitev. Za devet mesecev je bilo v veljavi začasno financiranje, ki je predstavljalo le nekakšen minimum, potreben za delovanje občine, različnih društev, zavodov ter organizacij.

Ključne besede: lokalna samouprava, proračun, Občina Izola.

The importance of a budget for the proper functioning of local self-government – An example from the Municipality of Izola

Local self-government is a wide ranged and complex concept and its functioning is determined by a wide range of laws. The right to local self-government is provided in the constitution and carried out through laws. These are based upon the concepts of the European Charter of Local Self-Government, through which Slovenia upholds an international legal requirement. The basic form of local self-government presents itself in a local community or municipality. It fulfills the tasks of public good and helps accomplish measures derived from the countries government. For the performance of these tasks, it is important that the municipality has sufficient financial means to accomplish their goals. Finances are applied in the proper ways to accomplish these goals through the budget, where the municipality presents its revenues and expenditures and in this way, ensures the proper functioning of the whole municipality.

The budget process in the Municipality of Izola in 2008 resulted in the dissolution of the local council and early elections. For nine months there was put into law a temporary finance act, which represented the legislative bare minimum needed to uphold the functioning of the Municipality, as well as the different associations, institutions and organizations therein.

Key words: local self-government, budget, Municipality of Izola.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	6
2	METODOLOŠKI NAČRT	9
2.1	POMEN IN CILJI DIPLOMSKEGA DELA.....	9
2.2	HIPOTEZE	10
2.3	METODE, UPORABLJENE ZA ANALIZO.....	11
3	LOKALNA SAMOUPRAVA	12
4	ZAKONSKA UREDITEV LOKALNE SAMOUPRAVE	15
4.1	USTAVA	15
4.2	EVROPSKA LISTINA LOKALNE SAMOUPRAVE	16
4.3	ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI	17
4.4	ZAKON O JAVNIH FINANCAH.....	18
4.4.1	<i>ZAČASNO FINANCIRANJE</i>	19
4.5	ZAKON O FINANCIRANJU OBČIN	19
4.6	DRUGI ZAKONSKI AKTI.....	20
4.6.1	<i>STATUT OBČINE</i>	20
4.6.2	<i>POSLOVNIK OBČINSKEGA SVETA</i>	21
5	PRORAČUN V LOKALNI SAMOUPRAVI.....	22
5.1	SESTAVA PRORAČUNA.....	24
5.2	POSTOPEK PRIPRAVE IN SPREJEMA PRORAČUNA	27
5.3	IZVRŠEVANJE PRORAČUNA	28
6	DELOVANJE OBČINE IZOLA V LETIH 2006, 2007 IN 2008.....	30
6.1	KRATKA PREDSTAVITEV OBČINE IZOLA	30
6.2	LOKALNE VOLITVE 2006	31
6.3	(NE)DELOVANJE OBČINSKEGA SVETA.....	33
6.3.1	<i>ODNOS MED OBČINSKIM SVETOM IN ŽUPANOM</i>	35
6.3.2	<i>SPREJEMANJE PRORAČUNA IN SKLEP O ZAČASNEM FINANCIRANJU</i>	36
6.3.3	<i>RAZPUSTITEV IZOLSKEGA OBČINSKEGA SVETA IN PREDČASNE VOLITVE OBČINSKIH SVETNIKOV</i>	37
6.4	PRORAČUN OBČINE IZOLA ZA LETO 2008	40
7	RAZMERE V OBČINI IZOLA V ČASU ZAČASNEGA FINANCIRANJA	42
7.1	ANALIZA DELOVANJA IZBRANIH JAVNIH ZAVODOV IN DRUŠTEV.....	43
7.1.1	<i>DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE</i>	43
7.1.2	<i>MLADINSKI SVET IZOLA</i>	44
7.1.3	<i>CENTER ZA KULTURO, ŠPORT IN PRIREDITVE</i>	46

7.2	REALIZACIJA PROJEKTOV, INVESTICIJE.....	48
7.3	PORABA EVROPSKIH DENARNIH SREDSTEV.....	51
8	PRIMERJAVA PRORAČUNSKIH POSTAVK.....	53
9	ZAKLJUČEK	62
10	LITERATURA	65
11	PRILOGA A: VPRAŠANJA ZA DRUŽBOSLOVNI INTERVJU.....	72

KAZALO TABEL IN GRAFOV

Tabela 6.1:	Rezultati volitev županov 2006 – drugi krog.....	32
Tabela 6.2:	Uradni rezultati volitev v občinski svet	33
Tabela 6.3:	Razdelitev mandatov po predčasnih volitvah 20. julija 2008.....	39
Tabela 8.1:	Primerjava izbranih proračunskih postavk proračuna Občine Izola med leti..... 2006, 2007 in 2008	53
Graf 8.1:	Primerjava prihodkov in odhodkov proračunov Občine Izola med leti 2006..... 2007 in 2008.....	54
Graf 8.2:	Primerjava investicijskih odhodkov v Občini Izola med leti 2006, 2007 in	55
Graf 8.3:	Primerjava prejetih sredstev EU v Občini Izola med leti 2006, 2007 in 2008..	56
Graf 8.4:	Primerjava sredstev Društva prijateljev mladine med leti 2006, 2007 in.....	57
Graf 8.5:	Primerjava sredstev Mladinskega sveta Izola med leti 2006, 2007 in 2008	58
Graf 8.6:	Primerjava sredstev Centra za kulturo, šport in prireditve med leti 2006, 2007 ... in 2008	59
Graf 8.7:	Primerjava sredstev občinskih in ostalih praznovanj med leti 2006, 2007 in	60
Graf 8.8:	Primerjava sredstev iz postavke prireditve med leti 2006, 2007 in 2008.....	61

1 UVOD

V razvitem svetu je že zdavnaj prevladalo spoznanje, da se razvoj celotne družbene skupnosti začne v lokalni skupnosti; da morajo biti tam ustvarjeni čim boljši pogoji za življenje in delo ljudi. Tega pa ni mogoče zagotoviti drugače kot s čvrsto avtonomno organizacijo, kakršno predstavlja občina (Šmidovnik 1990, 337). Eden izmed temeljev take organizacije predstavlja tudi finančni načrt njenega delovanja, katerega predstavlja proračun občine.

Namen diplomskega dela je predstaviti pomen proračuna za delovanje lokalne samouprave. Predstaviti želim, da je njegova vloga ključnega pomena, brez katerega občina kot temeljna oblika lokalne samouprave ne more opravljati njenih temeljnih funkcij. Diplomsko delo se podrobneje posveča primeru Občine Izola, katere občanka sem od rojstva. Primer je toliko bolj aktualen, saj se je Občina Izola v letu 2008 soočala z ogromnimi težavami pri sprejemanju proračuna, ki je privedlo do predčasnega razpada občinskega sveta in razpisa predčasnih volitev v občinski svet.

Diplomsko delo je vsebinsko razdeljena na dva dela. V prvem delu se posvečam teoretični podlagi lokalne samouprave in zakonodaji na tem področju. V tem delu tudi predstavim proces sprejemanja proračuna in njegovo vlogo, ki jo ima v občini. V drugem delu diplomskega dela se posvečam izbrani študiji primera, in sicer Občini Izola. Podrobneje predstavim njeno delovanje v letu 2008, ko se je občina soočala s težavami na političnem področju, posebej pri sprejemanju proračuna, in posledice, ki so iz tega sledile na izbranih proračunskih porabnikih, investicijskem načrtovanju in porabi evropskih sredstev.

Podrobneje je diplomsko delo, poleg uvoda in zaključka, sestavljeno iz osmih poglavij. Uvodu sledi poglavje, ki je namenjeno predstavitivi pomenov in ciljev diplomskega dela, hipotez in metodološkega načrta, s katerim bom hipotezi preverjala.

Tretje poglavje je posvečeno teoriji in splošni predstavitvi lokalne samouprave, njenih temeljnih prvin, pristojnosti ter nalog.

Četrto poglavje je namenjeno predstavitvi normativne ureditve lokalne samouprave. Podrobneje predstavim ustavo Republike Slovenije, predvsem člene, ki se nanašajo na lokalno samoupravo, Evropsko listino o lokalni samoupravi, Zakon o lokalni samoupravi, Zakon o javnih financah, Zakon o financiranju občin ter drugo zakonodajo, ki podrobneje ureja delovanje občin – statut in poslovnik. Ker je zakonodaja zelo obširna, se osredotočam predvsem na točke in poglavja v zakonih, ki se neposredno tičejo teme diplomskega dela in sprejemanja proračuna.

V petem poglavju predstavim proračun v lokalni samoupravi, in sicer teoretične opredelitve proračuna ter njegovo sestavo, postopek priprave, sprejemanja in izvrševanja.

V šestem poglavju se podrobneje posvetim izbrani študiji primera, to je Občini Izola. Po kratki predstavitvi občine predstavim njeno delovanje po lokalnih volitvah za občinske svetnike in župana leta 2006 ter postopek sprejemanja občinskega proračuna. Slednje nam bo v pomoč pri spoznavanju ozadja in razmer, ki privedejo do razpada občinskega sveta, razpisa predčasnih lokalnih volitev in uvedbi sklepa o začasnem financiranju.

V sedmem poglavju se posvečam analiziranju razmer v Občini Izola v času začasnega financiranja in vplivu slednjega na delovanje nekaterih društev in javnih zavodov v občini. Pod drobnogled sem vzela Mladinski svet Izola, Center za kulturo, šport in prireditve Izola ter Društvo prijateljev mladine Izola. Obenem se dotaknem izvedbe družabnih prireditev, porabe evropskih sredstev in izvedbe projektov ter investicij v Občini Izola v letu 2008, torej v času začasnega financiranja.

V osmem poglavju prikažem primerjavo izbranih proračunskih postavk proračuna Občine Izola med leti 2006, 2007 in 2008. Primerjala sem znesek celotnih prihodkov in posebej prihodkov iz Evropske unije, znesek celotnih odhodkov in posebej višino investicijskih odhodkov. Primerjala sem tudi znesek proračunskih sredstev, ki jih je Občina Izola

namenila prireditvam, občinskim in ostalim praznovanjem ter delovanju izbranih društev oziroma zavodov. Šesto, sedmo ter osmo poglavje diplomskega dela so ključnega pomena, saj nam razkrivajo rezultate postavljenih hipotez.

Diplomskemu delu so priložena vprašanja, ki sem jih postavila ključnim predstavnikom Občine, društev oziroma zavodov pri opravljanju družboslovnih intervjujev.

2 METODOLOŠKI NAČRT

2.1 POMEN IN CILJI DIPLOMSKEGA DELA

V diplomskem delu bom predstavila pomen proračuna za delovanje lokalne samouprave, konkretno na primeru Občine Izola.

Po Zakonu o lokalni samoupravi mora vsaka občina vsako leto sprejeti svoj občinski proračun, v katerem opredeli svoje dohodke in izdatke. V Občini Izola je sprejemanje proračuna za leto 2008 rezultiralo v številnih nasprotovanjih z opozicijskimi strankami v občinskem svetu. Slednje je privedlo do razpustitve občinskega sveta v juniju 2008, razpisa predčasnih lokalnih volitev za občinske svetnike in sprejetje proračuna šele 29. septembra 2008. Razpad občinskega sveta v Izoli in razpis predčasnih lokalnih volitev pomeni precedens v zgodovini samostojne slovenske države. Diplomsko delo torej obravnava primer, ki se še ni zgodil. Tako je tema kot taka izjemnega pomena.

Kot glavni cilj diplomskega dela sem si zastavila, da prikažem pomen proračuna za delovanje lokalne samouprave, konkretno na primeru Občine Izola. Slednjemu mi bodo v pomoč še manjši cilji v okviru diplomskega dela, in sicer:

- predstavitev lokalne samouprave v Sloveniji in zakonodaja, ki ureja njeno delovanje, predvsem na področju sprejemanja in izvajanja proračuna,
- predstavitev Občine Izola, njenega delovanja po lokalnih volitvah leta 2006 in proces sprejemanja proračuna,
- predstavitev delovanja društev in javnih zavodov v Občini Izola v času začasnega financiranja (leto 2008) ter primerjava njihovega delovanja z leti 2006 in 2007,
- predstavitev realizacije načrtov in investicij v Občini Izola v času začasnega financiranja.

2.2 HIPOTEZE

Funkcija sprejemanja in nadzora proračuna je ena izmed najpomembnejših funkcij lokalne samouprave, saj proračun predstavlja pomemben kazalec sposobnosti občine ter legitimnosti njenega delovanja. Glede na to se mi zdi smiselno preveriti naslednji hipotezi:

A Sprejemanje proračuna je v veliki meri odvisno od konstruktivnega sodelovanja med pozicijo in opozicijo.

Predvidevam, da sta bila poglavitna razloga za pozno sprejetje proračuna za leto 2008 v Občini Izola prevelika načelnost posameznih opozicijskih strankarskih pogledov in posledično nepremostljiva strankarska nesoglasja. Menim, da je opozicija otežila sprejemanje proračuna.

B Pozno sprejetje proračuna je povzročilo stagnacijo Občine Izola v finančnem, političnem in družbenem pogledu, katerih posledice bodo vidne še v sledečih mandatih župana in občinskega sveta.

S to hipotezo predvidevam, da je kasnejše sprejetje proračuna oziroma začasno financiranje negativno vplivalo tako na realizacijo občinskih projektov in investicij kot na delovanje javnih zavodov in društev v Občini Izola. Hkrati je kasnejše sprejetje proračuna za leto 2008 Občini Izola bistveno otežilo prijavljanje na razpise Evropske unije in posledično otežilo črpanje evropskih finančnih sredstev. Pomemben kazalnik negativnega vpliva pozno sprejetega proračuna bo tudi organizacija družbenih dogodkov in tradicionalnih prireditev v času začasnega financiranja.

Hipotezi bom preverjala predvsem v šestem, sedmem ter osmem poglavju diplomskega dela.

2.3 METODE, UPORABLJENE ZA ANALIZO

Hipoteze, postavljene v diplomskem delu, bom preverjala s pomočjo naslednjih metod:

Metoda analize in interpretacije sekundarnih virov – analiza razpoložljivih knjig, člankov, zakonov in podzakonskih aktov in drugih uradnih dokumentov ter gradiv z interneta. Pri raziskovanju študije primera so mi bili v veliko pomoč članki izolskega tednika Mandrač. Metoda je uporabljena v tretjem, četrtem, petem, šestem in sedmem poglavju.

Opisna metoda – predstavitev strokovne literature s področja lokalne samouprave (predvsem tretje poglavje).

Študija primera – ugotavljanje pomena proračuna na konkretnem primeru, in sicer na primeru Občine Izola (uporabljena v šestem in sedmem poglavju).

Vodeni družboslovni intervju – intervjuje/pogovore sem opravila s Tomažem Dujcem, predsednikom Mladinskega sveta Izola v letih 2007 in 2008; Bojanom Dobnikom, sedanjim predsednikom Mladinskega sveta Izola; Barbaro Bračanov, vodjo programov pri Društvu prijateljev mladine Izola. Vprašanja sem posredovala tudi ge. Moniki Sečnik, svetovalki župana v letih 2006–2008, ki mi je namesto konkretnih odgovorov posredovala številna občinska gradiva. Izvlečki intervjujev so vključeni v sedmem poglavju, postavljena vprašanja pa priložena diplomskemu delu.

Primerjalna analiza – primerjava izbranih postavk iz proračunov Občine Izola za leto 2006, 2007 in 2008 (uporabljena v osmem poglavju).

3 LOKALNA SAMOUPRAVA

Opredelevitev pojma lokalne samouprave je toliko, kot je avtorjev (Vlaj 2004, 13). Kljub temu obstajajo neke temeljne prvine lokalne samouprave, s katerimi se združijo vsi avtorji. To so:

- **teritorialni element** – lokalne skupnosti so ustanovljene kot subjekti lokalne samouprave za določeno območje, ožje od države (npr. občine, pokrajine);
- **funkcionalni element** – tem skupnostim se prizna delovno področje nalog lokalnega ali regionalnega pomena, ki izražajo interese njihovih prebivalcev;
- **organizacijski element** – te naloge opravljajo člani lokalne skupnosti samostojno z lastno odgovornostjo, neposredno ali po izvoljenih organih;
- **materialno-finančni** – lokalna skupnost ima lastna materialna in finančna sredstva za opravljanje svojih nalog;
- **pravni element samoupravnosti** – lokalna skupnost ima (lastnost) status pravne osebe, kar pomeni, da samostojno nastopa v poslovnopravnem prometu (Šmidovnik v Žagar 2008, 5).

K tem prvinam prištevamo še lokalno zavest, ki se kaže v občutku pripadnosti in medsebojne solidarnosti prebivalcev lokalne skupnosti (Vlaj 2004, 13).

Izhodišče in nosilka lokalne samouprave je torej lokalna skupnost, ki jo določajo naslednje značilnosti: določen teritorij, ljudje, ki tu živijo, potrebe ljudi, dejavnosti za zadovoljevanje potreb in zavest ljudi o lokalni skupnosti, ki ji pripadajo. Na lokalno skupnost so vezane razne potrebe, na primer po socialnem, zdravstvenem in otroškem varstvu pa tudi potrebe po elementarni pravni in politični varnosti (Vlaj 2000, 21). Lokalna samouprava tako pomeni pravico ljudi v lokalnih skupnostih, da zadovoljujejo te potrebe, rešujejo svoje lokalne probleme in javne zadeve, ki se nanašajo na življenje in delo prebivalcev na njihovem območju (Vlaj 2004, 17). Potrebe se lahko zadovoljujejo povsem neformalno, amatersko, z medsebojno pomočjo v soseski ali pa se zadovoljujejo

v organizacijskih oblikah, ki delujejo profesionalno in načrtno kot javne institucije, ki jih organizira in vzdržuje občinska oblast (Šmidovnik 1990, 330).

Občina kot temeljna oblika lokalne samouprave samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena – **izvirne pristojnosti**, ki so določene z Zakonom o lokalni samoupravi, področnimi zakoni ter splošnimi akti občine (statutom, odloki).

V okviru izvirnih nalog občina:

- *upravlja občinsko premoženje,*
- *omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine,*
- *načrtuje prostorski razvoj,*
- *ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj,*
- *ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe,*
- *pospešuje službe socialnega skrbstva za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele, skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja,*
- *ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte,*
- *ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev,*
- *pospešuje vzgojno-izobraževalno, informacijsko-dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost,*
- *pospešuje razvoj športa in rekreacije,*
- *pospešuje kulturnoumetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju,*
- *gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge površine,*
- *opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami,*

- organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini,
- skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč,
- organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč,
- organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe,
- določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo,
- sprejema statut občine in druge splošne akte,
- organizira občinsko upravo,
- ureja druge lokalne zadeve javnega pomena (Zakon o lokalni samoupravi, 21. čl.).

Poleg teh pa lahko občina opravlja še z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti – **prenesene pristojnosti**, ki jih država prenese nanje (Vlaj 2004, 18). Slednje obsegajo naloge, ki se lahko bolj racionalno in učinkovito opravljajo v občini, npr. na področju urejanja javnega primestnega prometa, izvajanja nalog na področju posegov v prostor in graditve objektov itd.

Pri razmejevanju nalog je treba upoštevati **načelo subsidiarnosti**. Slednje določa, da se lahko politična oblast vmešava v delo lokalne skupnosti le v obsegu, v katerem niso sami sposobni zadovoljiti različnih potreb. To pomeni, da je državna oblast omejena in ne sme z zakoni posegati v lokalne zadeve, če to ni nujno potrebno. Ostra ločnica med državno in lokalno oblastjo je postavljena tudi s tem, ko občini ni mogoče dodeliti prav nobenih državnih nalog brez njenega soglasja (Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor 2009).

Za opravljanje svojih nalog je pomembno, da ima občina na voljo dovolj finančnih sredstev, ki jih mora zagotoviti na lastno pest (Ferfila 2007, 394). Občina torej avtonomno razpolaga s svojim premoženjem, s katerim zagotavlja financiranje svojih nalog. Podrobneje bom vire financiranja občin predstavila v poglavju o zakonski ureditvi lokalne samouprave.

4 ZAKONSKA UREDITEV LOKALNE SAMOUPRAVE

Vlogo, položaj in ureditev lokalne samouprave določa država z zakonodajo. Ta vzpostavlja enoten sistem, s čimer lokalno samoupravo zavaruje tudi pred posegi države same (Vlaj 2000). Pravica do lokalne samouprave je zagotovljena že v ustavi, urejena pa je tudi s posebnimi zakoni. Slednji temeljijo na Evropski listini lokalne samouprave, ki postavlja pravico do lokalne samouprave kot enega ključnih demokratičnih načel (Vlaj 1992, 1–2). V nadaljevanju bom izpostavila člene ustave, ki se nanašajo na lokalno samoupravo, Evropsko listino lokalne samouprave, Zakon o lokalni samoupravi, Zakon o javnih financah, Zakon o financiranju občin ter druge zakonske akte, ki podrobneje urejajo organizacijo in delovanje občine – statut občine in poslovnik občinskega sveta.

4.1 USTAVA

Ustava Republike Slovenije že v splošnih določbah vsebuje določila, ki se nanašajo na ureditev lokalne samouprave, točneje v 9. členu, ki določa, da je v Sloveniji zagotovljena lokalna samouprava (Ustava Republike Slovenije, 9. čl.). V posebnem poglavju z naslovom "Samouprava" pa se v členih od 138 do 144 podrobneje ureja njeno delovanje.

Ustava določa, da prebivalci Slovenije uresničujejo lokalno samoupravo v občinah in drugih lokalnih skupnostih. Občina je samoupravna lokalna skupnost, katere območje obsega naselje ali več naselij, ki so povezana s skupnimi potrebami in interesi prebivalcev. Občina se ustanovi z zakonom po prej opravljenem referendumu, s katerim se ugotovi volja prebivalcev na določenem območju (Ustava Republike Slovenije, 139. čl.). Vsaka občina ima svoje pristojnosti, ki zajemajo lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine. Država lahko z zakonom prenese na občine opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, če za to zagotovi tudi potrebna sredstva (Ustava Republike Slovenije, 140. čl.). 64. člen ustave ureja posebne pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji, ki jih občine na obmejnih območjih morajo spoštovati. 141. člen obravnava mestno občino. V

142. členu ustava določa, da se občina financira iz lastnih virov. Občinam, ki zaradi slabše gospodarske razvitosti ne morejo v celoti zagotoviti opravljanja svojih nalog, država v skladu z zakonsko določenimi načeli in merili zagotovi dodatna sredstva (Ustava Republike Slovenije, 142. čl.). Nadalje ustava določa, da se občine samostojno odločajo o povezovanju v širše samoupravne lokalne skupnosti, tudi v pokrajine, za urejanje in opravljanje lokalnih zadev širšega pomena. V sporazumu z njimi prenese država nanje določene zadeve iz državne pristojnosti v njihovo izvirno pristojnost in določi udeležbo teh skupnosti pri predlaganju ter izvrševanju nekaterih zadev iz državne pristojnosti (Ustava Republike Slovenije, 143. čl.). Ustava v 144. členu zagotavlja nadzor zakonitosti dela organov lokalnih skupnosti s strani državnih organov.

4.2 EVROPSKA LISTINA LOKALNE SAMOUPRAVE

S pristopom Slovenije v Evropsko Unijo so načela, ki jih vsebuje Evropska listina lokalne samouprave, postala sestavni del pravnega reda Republike Slovenije. Listina je mednarodna pravna obveznost, ki povezuje države, ki so jo ratificirale, ter vsebuje določeno fleksibilnost pri upoštevanju zakonskih in upravnih sistemov vsake države.

Hkrati je podlaga za sorazmerno pomembno poenotenje stališč o pomenu in vlogi lokalne samouprave za demokratično ureditev države in večjo primerljivost pravnih ureditev držav članic Evropske unije. Obenem zagotavlja varovanje pravic lokalne oblasti, ki pomenijo državljanom najbližjo raven uprave in jim omogočajo učinkovito udeležbo pri oblikovanju odločitev, ki se tičejo njihovega vsakdanjega okolja. V Sloveniji je listina stopila v veljavo marca 1997 in od tedaj velja, da morajo biti vsi zakoni, ki urejajo lokalno samoupravo oziroma se nanjo nanašajo, v skladu z načeli, zapisanimi v listini (Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 2005).

4.3 ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI

Zakon o lokalni samoupravi (v nadaljevanju ZLS) določa načela za oblikovanje in ureditev lokalnih skupnosti in drugih enot lokalne samouprave, določa njihove funkcije, lokalne volitve, odnose med lokalnimi in državnimi oblastmi in drugo. Državni zbor je zakon sprejel 21. decembra 1993, od tedaj pa bil nekajkrat dopolnjen in spremenjen, zadnjič oktobra 2009. Pogoste spremembe kažejo na to, da je uresničevanje lokalne samouprave zelo zapleten in zahteven proces. ZLS je zelo obširen, zato se bom osredotočila le na poglavja oziroma člene, ki so relevantni za obravnavano temo.

ZLS kot organe občine določa župana, občinski svet in nadzorni odbor (ZLS, 28. čl.). Vsi trije so tako ali drugače povezani s proračunom. Župan predlaga občinskemu svetu v sprejem proračun občine in zaključni račun proračuna, odloke in druge akte iz pristojnosti občinskega sveta ter skrbi za izvajanje odločitev občinskega sveta (ZLS, 33. čl.).

Ena izmed številnih nalog občinskega sveta obsega sprejemanje občinskega proračuna in zaključnega računa. Hkrati pa nadzoruje delo župana, podžupana in občinske uprave glede izvrševanja odločitev občinskega sveta, torej tudi odločitev, povezanih s proračunom. Nadzorni odbor je najvišji organ nadzora javne porabe v občini. V okviru svojih pristojnosti opravlja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem občine, nadzoruje namenskost in smotrnost porabe proračunskih sredstev ter nadzoruje finančno poslovanje uporabnikov proračunskih sredstev (ZLS, 32. čl.).

V skladu z 52. členom ZLS lokalne zadeve javnega pomena občina financira iz lastnih virov, sredstev države in zadolžitve. Kot lastne vire občine zakon opredeljuje davke in druge dajatve ter dohodke od njenega premoženja. Če občina ne more financirati lokalnih zadev javnega pomena v primerni višini iz lastnih virov, ji država zagotovi dodatna sredstva (ZLS, 52. čl.). Prihodki in izdatki za posamezne namene financiranja javne porabe občine morajo biti zajeti v proračunu občine, ki ga ta sprejme v skladu z zakonom (ZLS, 57. čl.). Proračun se sprejema za proračunsko leto, ki časovno sovпада s proračunskim letom za državni proračun.

4.4 ZAKON O JAVNIH FINANCAH

Zakon o javnih financah (v nadaljevanju ZJF) celovito ureja sestavo, pripravo in izvrševanje proračuna Republike Slovenije in proračunov lokalnih skupnosti, upravljanje premoženja države in občin, zadolževanje države oziroma občin, poročstva države oziroma občin, upravljanje dolgov, računovodstvo in proračunski nadzor (ZJF, 1. čl.). Sprejet je bil 16. septembra 1999, od tedaj pa so zakon spremenili sedemkrat, nazadnje junija 2009.

Sredstva proračuna so namenjena financiranju funkcij državnih in občinskih organov, za izvajanje njihovih nalog in za druge namene, ki so opredeljeni z ustavo, zakoni ali občinskimi predpisi ter v višini, ki je nujna za delovanje in izvajanje njihovih nalog in programov. Pri pripravi in izvrševanju proračuna je treba spoštovati načeli učinkovitosti in gospodarnosti. V proračunu se izkazujejo vsi prejemki, ki pripadajo državi oziroma občini, ter vsi izdatki države oziroma občine za posamezne namene. Proračun mora biti uravnotežen med prejemki in izdatki (ZJF, 2. čl.).

Zakon določa, da je priprava občinskega proračuna v rokah župana, ki občinskemu svetu predloži:

- *predlog občinskega proračuna z obrazložitvami,*
- *program prodaje občinskega finančnega in stvarnega premoženja, ki je potrebna zaradi zagotavljanja prejemkov proračuna, z obrazložitvami,*
- *predloge finančnih načrtov javnih skladov in agencij, katerih ustanovitelj je občina, z obrazložitvami,*
- *predloge predpisov občine, ki so potrebni za izvršitev predloga občinskega proračuna,*
- *načrt delovnih mest v občinski upravi ter načrt nabave osnovnih sredstev*
(ZJF, 13. čl.).

V primeru, da občinski proračun ni sprejet pravočasno, to je pred začetkom leta, na katerega se nanaša (ZJF, 2. čl.), župan odloča o začasnem financiranju občine.

4.4.1 ZAČASNO FINANCIRANJE

Poglavje o začasnem financiranju občine v ZJF določa, da se financiranje nalog občine začasno nadaljuje na osnovi proračuna preteklega leta, in sicer za obdobje treh mesecev. O tem mora župan obvestiti občinski svet in nadzorni odbor (ZJF, 33. čl.). Če v treh mesecih proračun za tekoče leto še ni sprejet, se lahko začasno financiranje podaljša s sklepom občinskega sveta na predlog župana, spet za največ tri mesece. Seveda so določene omejitve v času začasnega financiranja, in sicer na področju *programov* – financira se le tiste programe, ki so bili financirani v preteklem letu, *zaposlovanja* – neposredni uporabniki¹ ne smejo povečati števila zaposlenih glede na stanje 31. decembra preteklega leta, in glede *višine sredstev* – smejo se uporabiti le sredstva sorazmerna višini porabe v enakem obdobju preteklega leta (ZJF, 32. čl.).

4.5 ZAKON O FINANCIRANJU OBČIN

Zakon o financiranju občin (v nadaljevanju ZFO) ureja načela financiranja občin in nalog, ki jih v skladu z ustavo in zakonom opravljajo občine. Zakon je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 17. novembra 2006. Od tedaj je bil dvakrat spremenjen, nazadnje maja 2008. Zakon navaja vire financiranja občin, zadolževanje, ugotavljanje primerne porabe občine, sofinanciranje nalog, programov in investicij občin, financiranje novih občin ter nadzor nad zakonitostjo in namensko porabo financ.

Glavni viri financiranja občine so prihodki občinskega proračuna od:

- davka na nepremičnine;*
- davka na vodna plovila;*
- davka na promet nepremičnin;*
- davka na dediščine in darila;*
- davka na dobitke od klasičnih iger na srečo in*
- drugega davka, če je tako določeno z zakonom, ki davek ureja (ZFO, 6. čl.).*

---

¹ Neposredni upravniki občinskega proračuna so občinski organi ali organizacije ter občinska uprava.

Viri financiranja občine so tudi prihodki od samoprispevka, takse, globe, koncesijske dajatve, plačila za storitve lokalnih javnih služb, stvarnega in finančnega premoženja občine, prejete donacije in transferni prihodki iz državnega proračuna in sredstev skladov Evropske unije (ZFO, 7. čl.). Vir financiranja občin so tudi prihodki iz dohodnine in drugih davkov (ZFO, 8. čl.).

Zakon tudi določa primerno porabo občine za posamezno proračunsko leto. Slednje ugotovi ministrstvo, pristojno za finance (ZFO, 13. čl.). Obenem zakon določa, da se občinam zagotavljajo dodatna sredstva državnega proračuna za sofinanciranje izvajanja posamezne naloge ali programa, ki je namenjeno zagotavljanju širšega javnega interesa (ZFO, 19. čl.).

4.6 DRUGI ZAKONSKI AKTI

Odločanje o skupnih zadevah javnega pomena znotraj lokalne samouprave mora biti avtonomno in neodvisno od državne oblasti. Temu so v pomoč drugi zakonski akti, ki podrobneje urejajo delovanje lokalne samouprave in jih sprejemajo občinski sveti posameznih občin. To so statut občine, poslovnik občinskega sveta, odloki, odredbe, pravilniki in navodila. V nadaljevanju bom izpostavila statut in poslovnik.

4.6.1 STATUT OBČINE

Temeljni akt občine predstavlja statut občine. Sprejme ga občinski svet z dvotretjinsko večino vseh članov (ZLS, 64. čl.). V njem so opredeljene osnovne značilnosti občine, kot so njeno ime, sedež, grb ter obseg in meje občine. Statut vsebuje splošna določila, opredeljuje naloge občine, njene krajevne skupnosti, občinske javne službe, premoženje in financiranje občine, splošne in posamične akte občine, varstvo občine v razmerju do države in širših lokalnih skupnosti (Bogataj 2004). V statutu so predstavljeni temeljni organi občine in njihove naloge. Statut tudi služi nadzoru nad zakonitostjo dela občinske uprave ter opredeljuje načine sodelovanja občanov pri odločanju v občini. S statutom

občine se tako zagotavlja javnost dela organov občine. V primeru, da se občina nahaja na območju, kjer živi avtohtona italijanska ali madžarska skupnost, statut opredeljuje njihove pravice in dolžnosti. S statutom občine se določi neposredna zastopnost narodnih skupnosti tudi v drugih organih občine.

4.6.2 POSLOVNIK OBČINSKEGA SVETA

Občinski svet ureja svoje delo s poslovníkom, ki ga sprejema z dvotretjinsko večino navzočih članov (ZLS, 36. čl.), in sicer v enem mesecu po sprejemu statuta občine. Konkretnje se s poslovníkom ureja organizacija in način dela občinskega sveta in njegovih delovnih teles. Poslovník opredeljuje konstituiranje občinskega sveta, pravice in dolžnosti članov občinskega sveta – svetnikov, organizacijo in potek občinskih sej, opredeljuje kolegij občinskega sveta, klube svetnikov občinskega sveta, nadzorni odbor in delovna telesa ter sprejemanje proračuna in drugih aktov občinskega sveta. Poslovník tudi določa postopke za imenovanja, volitve in razrešitve članov občinskega sveta (Občina Izola 2000).

5 PRORAČUN V LOKALNI SAMOUPRAVI

Proračun je akt, s katerim občina predvideva prihodke in druge prejemke ter odhodke in druge izdatke za obdobje enega leta (ZJF, 3. čl.). S tem aktom občina določi obseg sredstev, ki se uporabljajo za financiranje funkcij občinskih organov, za izvajanje njihovih nalog in druge namene, ki so opredeljeni z ustavo, zakoni, občinskimi predpisi in razvojnimi usmeritvami občine (Občina Izola 2008a). S proračunom občine se skratka razporedijo vsi prihodki in odhodki za posamezne namene financiranja javne porabe v občini. Vsebinsko pa proračun predstavlja temeljni način izvajanja občinske politike. Občinski proračun mora temeljiti na glavnih makroekonomskih izhodiščih za državni proračun, ki jih minister za finance predloži občinam.

Poznamo štiri dimenzije državnega proračuna, ki jih lahko apliciramo tudi na občinski proračun (Ferfila in LeLoup 1999, 177–179):

- **Proračun kot politični inštrument** razporedi denarna sredstva v skladu s potrebami in politikami, sprejetimi s strani občinskega sveta. Politični cilji in politike kot take so lahko rezultat strankarskih nesoglasij ali dogovorov med njimi ali izid splošnega soglasja za dobrobit lokalnih interesov. Le ko so politike že uveljavljene in financirane iz proračuna, se lahko ugotovi, ali so bile le-te primerne za dano situacijo. Pri tem je potrebno oblikovati neko hierarhijo ciljev in prioritet, saj se lahko zgodi, da ko je en cilj dosežen ali politika uresničena, je težko doseči kateri drugi cilj ali politiko.
- **Proračun kot menedžerski, administrativni inštrument** določi oblike in načine realizacije sprejetih javnih politik in opredeli stroške ter skuša doseči čim višjo raven učinkovitosti pri uresničevanju programov. Pri proračunski analizi je potrebno primerjati relativne prednosti in koristi alternativnih možnosti za porabo proračunskih sredstev. Glede na to, da so proračunska sredstva zelo skopa, so svetniki nenehno pod pritiskom, katerim projektom dati prednost in katerim ne.
- **Proračun kot ekonomski inštrument** določa razvoj lokalnih skupnosti. Proračun je način, s katerim oblast prerazporedi finančna sredstva v družbi, spodbuja ekonomsko

rast in razvoj, pripomore k polni zaposlenosti, nižji inflaciji in ekonomski stabilnosti. Porazdelitev proračunskih sredstev spremeni odnos moči (vpliva, avtoritete). Poleg tega nekatere javne politike poudarjajo določene (politične) skupine, spet druge politike pa poudarjajo druge skupine. Posledično je proces sprejemanja proračuna pogosto zaznamovan predvsem politično, v smislu razporeditve politične moči, in ne toliko preko ekonomskih oz. makroekonomskih kriterijev. Pri sprejemanju proračuna je torej komunikacija med glavnimi akterji (političnimi strankami, drugimi skupinami) glede redistribucije moči ključnega pomena.

- **Proračun kot inštrument računovodstva** nadzoruje uradnike glede proračunskih prihodkov in odhodkov. Proračun je pravno predviden in sprejet način občinske porabe, a velikokrat se proračunska sredstva porablja za programe in institucije, ki jih je nemogoče nadzirati (npr. za avtomatska plačila za dokončanje nedokončanih projektov, obresti na posojila itd.)

Pri pripravi in izvedbi proračuna je potrebno upoštevati naslednja načela (Ferfila in LeLoup 1999, 195–196):

- **načelo proračunske enotnosti:** vsi izdatki in prihodki neke politične teritorialne enote morajo biti navedeni v enem centralnem proračunu,
- **načelo proračunske popolnosti (integritete):** predpostavlja, da morajo biti v proračunu navedeni vsi prihodki in odhodki,
- **načelo proračunske preglednosti:** določa klasifikacijo prihodkov po njihovem izvoru in odhodkov po njihovem namenu,
- **načelo proračunske točnosti:** naroča, da morajo biti prihodki in odhodki čim bolj točni, kar bi zmanjšalo razkorak med proračunom in njegovo dejansko realizacijo,
- **načelo proračunske specializacije:** določa, da morajo proračunski uporabniki porabiti proračunski denar le za namene, ki so bili predhodno sprejeti, in sicer v zneskih in časovnih okvirjih, ki so bili ravno tako predhodno določeni in sprejeti,
- **načelo javnosti proračuna:** omogoča državljanom vpogled v vsako fazo sprejemanja in izvajanja proračuna. To načelo zahteva javno objavo proračuna in drugih dokumentov v javnih uradnih glasilih,

- **načelo proračunskega ravnovesja:** zahteva ravnovesje med prihodki in odhodki in je namenjeno brzdanju prevelike proračunske porabe,
- **načelo periodičnosti proračuna:** obvezuje občinski svet, da o proračunu odloča v rednih časovnih intervalih, praviloma vsako leto,
- **načelo zakonitosti, koristnosti in konkurenčnosti ponudnikov na javnih razpisih:** vsa izplačila iz proračuna morajo biti izvršena in dokazljiva z dokumenti.

5.1 SESTAVA PRORAČUNA

Proces proračunskega upravljanja zajema kompleksen in celovit sistem občinskih politik, ki povezuje delovanje občine na različnih področjih v integrativnem dokumentu. Proračunski cikel pa predstavlja kontinuiran proces, ki zajema pripravo, obravnavo in sprejem, izvrševanje ter revizijo proračuna (Milunovič 2009, 187).

10. člen Zakona o javnih financah določa, da proračun sestavljajo:

- a. splošni del proračuna – skupna bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja,*
- b. posebni del proračuna – finančni načrti neposrednih uporabnikov,*
- c. načrt razvojnih programov² – letni načrti oziroma plani razvojnih programov neposrednih uporabnikov, ki so opredeljeni z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja, s posebnimi zakoni ali drugimi predpisi; odražajo razvojno politiko občine,*
- d. obrazložitve splošnega in posebnega dela, načrta razvojnih programov, kadrovskega načrta in načrta nabav (ZJF, 10. čl.).*

Podrobneje je proračun sestavljen na podlagi predpisa o programski klasifikaciji občinskih proračunov, ki se je prvič uporabil pri sestavi proračuna za leto 2006 (Občina

---

² Razvojni programi občine v proračunski proces vpeljujejo komponento večletnega proračunskega načrtovanja, saj se sestavlja za obdobje najmanj štirih let. Tako dobimo pregled večletnega delovanja občine in vpogled v celovitost izpeljave naložbenih projektov.

Izola 2008a). V skladu s pravilnikom o programski klasifikaciji so izdatki razdeljeni na področje proračunske porabe, glavni program in morebitne podprograme.

***Področje proračunske porabe** je področje, na katerem občina deluje oziroma nudi storitve.*

***Glavni program** je splošni program, ki je del področja proračunske porabe, v katerega so razvrščeni izdatki v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov. Znotraj glavnega programa so določeni splošni cilji in kazalci učinkovitosti ter uspešnosti doseganja le-teh.*

***Podprogram** je program, ki je del glavnega programa. Praviloma obsega izdatke le enega neposrednega uporabnika in ima jasno določene specifične cilje ter kazalce uspešnosti in učinkovitosti.*

***Proračunska postavka** zajema celoto aktivnosti ali projekta oz. del aktivnosti ali projekta, ki ga izvaja posamezni neposredni uporabnik občinskega proračuna (Občina Izola 2008a).*

Prednost programske klasifikacije je ta, da omogoča primerljivost med proračuni občin in državnim proračunom. S tem je omogočena usklajenost z mednarodno prakso, izboljšana je preglednost in odgovornost pri razpolaganju s proračunskimi sredstvi ter večja odgovornost pri razvoju, spremljanju in ocenjevanju izvajanja proračuna (Občina Izola 2008a).

V splošnem delu proračuna je prikazana bilanca prihodkov in odhodkov v občini. Prihodki obsegajo davčne prihodke, nedavčne prihodke, kapitalske prihodke, prejete donacije in transferne prihodke (ZJF, 11. čl.). Iz pregleda strukture prihodkov slovenskih občin za leto 2008 izhaja, da je med davčnimi viri in med skupnimi prihodki najpomembnejši in najzanesljivejši vir odstopljena dohodnina, ki predstavlja v letu 2008 v povprečju več kot dve tretjini (76,7 %) davčnih prihodkov občin oziroma skoraj polovico od vseh prihodkov (Milunovič v Haček 2009, 181).

Po pomembnosti jim sledijo nedavčni viri, kjer pomembno višino predstavljajo dohodki od upravljanja z občinskim premoženjem ter prilivi iz naslova

komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč. Zaradi neustreznega sistema financiranja je drugo mesto po višini priliva vse do leta 2008 pripadalo transfornim prihodkom, ki predstavljajo dodatna sredstva države za financiranje občinskih nalog. V zadnjih treh letih pa se v teh sredstvih zajemajo tudi sredstva, pridobljena iz evropskih skladov. Občine so v vseh teh letih svoje prihodke dopolnjevale s prihodki od prodaje in zamenjave občinskega premoženja ter v bistveno manjšem deležu z donacijami (Milunovič v Haček 2009, 188).

Proračunski odhodki pa so razdeljeni na tekoče odhodke, tekoče transfere, investicijske odhodke ter investicijske transfere (ZJF, 11. čl.).

Odhodki občin beležijo pisano dinamiko, ki je odraz občinskih politik o posameznih namenih porabe ter o zavezi pokrivanja zakonskih obveznosti za delovanje občinskih javnih služb, ki jih občinam nalaga področna zakonodaja. Razviden je trend zniževanja deleža tekoče porabe občin in konstantna rast investicijske porabe. Višja rast investicijskih izdatkov v zadnjih letih je zagotovo v pretežni meri vezana na črpanje evropskih virov (Milunovič v Haček 2009, 190)

Z namenom spremljanja in zagotavljanja učinkovitosti uporabe javnega denarja je z zakonom o javnih financah opredeljen pristop proračunskega upravljanja na osnovi rezultatov. Navedeni pristop zavezuje uporabnike javnih sredstev, da uporabo javnega denarja vežejo na rezultate svojega delovanja, zato je ob predložitvi proračuna potrebno opredeliti tudi cilje in rezultate, ki bodo doseženi z uporabo v proračunu opredeljenih sredstev, uporabnike teh sredstev pa pogodbeno vezati na namenskost uporabe in poročanje o doseženih ciljih in rezultatih (Milunovič v Haček 2009, 187).

5.2 POSTOPEK PRIPRAVE IN SPREJEMA PRORAČUNA

ZLS daje županu izključno pravico, da predlaga občinskemu svetu v sprejem proračun občine in zaključni račun proračuna ter druge proračunske akte.

Po prejemu temeljnih ekonomskih izhodišč in predpostavk za pripravo predloga državnega proračuna posreduje za finance pristojen organ občinske uprave neposrednim uporabnikom navodilo za pripravo občinskega proračuna. Slednje mora vsebovati:

- temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke,*
- opis načrtovanih politik občine,*
- oceno bilance prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb ter računa financiranja občinskega proračuna v prihodnjih dveh letih,*
- okvirni predlog obsega finančnega načrta posameznega neposrednega uporabnika v prihodnjih dveh letih,*
- način priprave ter terminski načrt za pripravo občinskega proračuna in predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov (ZJF, 18. čl.).*

Torej pred oblikovanjem predloga proračuna občine mora občinski svet sprejeti prostorske in druge plane razvoja občine. To so dolgoročnejshe naloge, ukrepi in investicije, pomembne za opravljanje lokalnih zadev javnega pomena, ki jih občina opravlja samostojno, na podlagi zakona ali svojih aktov (Vlaj 2000, 14).

Župan predloži predlog občinskega proračuna za prihodnje leto v 30 dneh po predložitvi državnega proračuna državnemu zboru (ZJF, 28. čl.), to je do 31. oktobra tekočega leta. V občinskem svetu sledi splošna razprava o proračunu, v kateri lahko s predlogi sodelujejo: župan, klubi svetnikov, delovna telesa občinskega sveta in krajevne skupnosti. Nato občinski svet sprejema proračun po postopkih, ki so natančneje opredeljeni v poslovníku občinskega sveta.

Če proračun ni sprejet, občinski svet določi rok, v katerem mora župan predložiti nov predlog proračuna, mora pa biti sprejet v roku, ki omogoča njegovo uveljavitev pred 1. januarjem naslednjega leta oziroma leta, na katerega se proračun nanaša (ZJF, 28. čl.). 30 dni po sprejetju občinskega proračuna ga župan predloži ministrstvu za finance (ZJF, 31. čl.). Občinski svet sprejema v skladu z zakonom tudi zaključni račun in premoženjsko bilanco.

5.3 IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

Izvajanje proračuna je natančno določeno v vrsti predpisov s področja javnih financ, ki urejajo postopke in način porabe proračunskih sredstev. Za izvrševanje proračuna je odgovoren župan, razen če odlok v posameznem primeru ne določa drugače. Župan mora o izvrševanju proračuna poročati občinskemu svetu na način, kot je določen s tem zakonom (ZJF, 4. čl.). Poleg tega porabo proračunskih sredstev nadzirata še Računsko sodišče Republike Slovenije in Ministrstvo za finance (Vlaj 2004, 177).

Obenem ZJF določa, da občine organizirajo finančne službe za pripravo in izvrševanje proračuna ter izvajanje drugih nalog, povezanih z upravljanjem s premoženjem občine (ZJF, 8. čl.). Hkrati pa so neposredni uporabniki dolžni zagotavljati popolno in pravočasno pobiranje prejemkov proračuna iz svoje pristojnosti ter izločanje teh prejemkov v proračun (ZJF, 34. čl.).

V juliju mora župan poročati občinskemu svetu o izvrševanju proračuna v prvem polletju tekočega leta. Poročilo mora vsebovati:

- poročilo o realizaciji prejemkov, izdatkov, presežku ali primanjkljaju, zadolževanju in oceno realizacije do konca leta;*
- podatke o vključitvi novih obveznosti v proračun, prenosu namenskih sredstev iz proračuna preteklega leta, plačilu neporavnanih obveznosti iz preteklih let, prerazporejanju proračunskih sredstev, spremembi neposrednih uporabnikov med letom, uporabi sredstev proračunske rezerve, izdanih in unovčenih poroštvih ter izterjanih regresnih zahtevkih iz naslova poroštev;*

- *razlago glavnih odstopanj v primerjavi s sprejetim proračunom in*
- *predlog potrebnih ukrepov (ZJF, 63. čl.).*

Ob koncu proračunskega leta morajo župan in posredni uporabniki občinskega proračuna pripraviti poročilo o doseženih ciljih in rezultatih s področja svoje pristojnosti v preteklem letu, skupaj z zaključnim računom proračuna (ZJF, 62. čl.). Zaključni račun proračuna prikazuje predvidene in realizirane prihodke in druge prejemke ter odhodke in druge izdatke občine za preteklo leto (ZJF, 96. čl.). Župan pripravi predlog zaključnega računa občinskega proračuna za preteklo leto in ga predloži občinskemu svetu v sprejem, nato pa ministrstvu, pristojnemu za finance, do 31. marca tekočega leta (ZJF, 98. čl.).

6 DELOVANJE OBČINE IZOLA V LETIH 2006, 2007 IN 2008

6.1 KRATKA PREDSTAVITEV OBČINE IZOLA

Izola ima zelo dolgo in pestro zgodovino, saj so lega mesta in ugodni življenjski pogoji omogočali izjemen razvoj za ljudstva, ki so ozemlje naselila. Leta 178 pr. n. št. so Izolo zasedli Rimljani, ki so oblast v Istri ohranili več kot pol tisočletja. Po propadu rimskega imperija je Istra prešla pod bizantinsko oblast, kasneje pa pod frankovsko. Sledila je nadvlada oglejskih patriarhov, ki je trajala vse do konca 13. stoletja. Ko je začela njihova oblast slabeti, je Izola prešla pod beneško nadoblast (Občina Izola 2007).

Po propadu beneške republike je Istra in tako tudi Izola prešla pod avstrijsko oblast, ki je mestu omogočila izjemen gospodarski napredek. Po prvi svetovni vojni je bilo ozemlje Izole dodeljeno Italiji vse do njene kapitulacije leta 1943. Do velikih sprememb je prišlo po drugi svetovni vojni. Izola je prešla pod Cono B Svobodnega tržaškega ozemlja (STO), ki je bila z Londonskim memorandumom leta 1954 dodeljena Jugoslaviji. Začelo se je množično izseljevanje italijanskega prebivalstva. Kljub temu je na ozemlju izolske občine ostalo kar nekaj Italijanov, ki so dobili status manjšine, obenem pa so se v mesto začeli priseljevati prebivalci iz notranjosti Slovenije in sosednjih vasi (Občina Izola 2007).

Izola je občina, ki se nahaja na narodnostno mešanem območju, kjer avtohtono živijo pripadniki italijanske narodne skupnosti. Ustava Republike Slovenije jim določa pravico, da svobodno uporabljajo svoje narodne simbole in da za ohranjanje svoje narodne identitete ustanavljajo organizacije, razvijajo gospodarske, kulturne in znanstveno-raziskovalne dejavnosti ter dejavnosti na področju javnega obveščanja in založništva. V skladu z zakonom imajo pravico do vzgoje in izobraževanja v svojem jeziku. Na območjih, kjer ti skupnosti živita, ustanovijo njuni pripadniki za uresničevanje svojih pravic svoje samoupravne skupnosti (Ustava Republike Slovenije, 64. čl.). Ustava jim tudi zagotavlja pravico do neposredne zastopanosti v predstavniških organih lokalne

samouprave (Ustava Republike Slovenije, 64. čl.), zato sta dve mesti v 23-članskem občinskem svetu namenjeni predstavnikoma italijanske narodne skupnosti.

Občina ima kot lokalna skupnost dolgoletno tradicijo. Njene kulturne, naravne, materialne in človeške zmogljivosti so mestu omogočile hiter gospodarski razvoj in družbeni napredek, ki je spodbudil povezovanje in sodelovanje s sosednjimi lokalnimi skupnostmi in svetom. Občina Izola je razdeljena na pet ožjih delov občine – krajevnih skupnosti, ki so pravne osebe javnega prava in so neposredni uporabniki proračuna. Danes je Izola živahno obmorsko mesto, vlito v istrski narodnostni, kulturni in gospodarski prostor (Občina Izola 1999).

Formalno je bila Občina Izola ustanovljena 29. maja 1994, ko so se občanke in občani izrekli na referendumu za njeno ustanovitev. Najpomembnejši splošni pravni akt, ki predstavlja podlago za delovanje občine, predstavlja statut Občine Izola, ki ga je sprejel občinski svet na seji, dne 25. oktobra 1999 (Občina Izola 1999).

6.2 LOKALNE VOLITVE 2006

Lokalne volitve za župane in občinske svetnike leta 2006 so v Občino Izola prinesle nov politični veter. Stranka Izola je naša je leta 2006 prvič pristopila k lokalnim volitvam in z drugačno politiko hitro pridobila nove privrženca. K temu je morda pripomoglo tudi to, da je stranko predstavljala zelo karizmatična osebnost – dr. Tomislav Klokočovnik, svetovno znan srčni kirurg.

Sprva je, po preštetju večine glasovnic, za nekaj glasov vodil kandidat stranke Izola je naša (v nadaljevanju IJN), dr. Tomislav Klokočovnik. Po prejetju glasovnic, oddanih po pošti, pa je za šest glasov prevzela vodstvo dotedanja županja, kandidatka stranke Socialnih demokratov (v nadaljevanju SD) Breda Pečan. Po mnenju dr. Klokočovnika so se pojavile nepravilnosti pri oddaji glasovnic po pošti, zato se je pritožil na poročilo o volilnem izidu, najprej občinskemu svetu in, po njihovi zavrnitvi pritožbe, še na Upravno

sodišče v Novi Gorici (Delo 2006). V občini je medtem sledilo začasno brezvladje, ko je občino vodil najstarejši svetnik.

Po naročilu Upravnega sodišča je občinska volilna komisija ponovno presojala glasovnice, prispele po pošti, in ugotovila, da je bilo 12 glasovnic neveljavnih. Breda Pečan je tako prejela 4202 glasova, Tomislav Klokočovnik pa 4208 glasov, s čimer je 9. januarja 2007 postal zmagovalec županskih volitev v Izoli in prekinil 8-letno vlado stranke SD (glej Tabelo 6.1: Rezultati volitev županov 2006 – drugi krog).

Izidi so bili tesni tudi na volitvah za občinske svetnike, saj sta stranki IJN in SD dobili po vsaka 6 sedežev v občinskem svetu. Sledile so jim stranke Liberalna demokracija Slovenije, Desus, Slovenska demokratska stranka, vsaka z dvema sedežema, ter Lista Izolani, Lista Izola, zbudi se ter Mladi za Izolo z enim sedežem (glej Tabelo 6.2: Uradni rezultati volitev v občinski svet). Dva sedeža pripadata predstavnikoma italijanske narodne skupnosti, ki sta izvoljena po večinskem načelu (Zakon o lokalnih volitvah, 10. čl.). V novem občinskem svetu je skupaj z italijansko narodno manjšino mandat dobilo pet strank in štiri liste. Konstitutivna seja občinskega sveta je bila sklicana 30. novembra 2006, kjer so bili potrjeni mandati vsem svetnikom (Delo 2006).

Tabela 6.1: Rezultati volitev županov 2006 – drugi krog

Mesto	Kandidat	Predlagatelj	Št. glasov	Odstotek glasov
1.	Tomislav Klokočovnik	IZOLA JE NAŠA	4.208	50,04 %
2.	Breda Pečan	SOCIALNI DEMOKRATI	4.202	49,96 %

Vir: Ministrstvo za javno upravo (2006).

Tabela 6.2: Uradni rezultati volitev v občinski svet

Mesto	Ime liste/predlagatelja	Št. mandatov
1.	IZOLA JE NAŠA	6
2.	SOCIALNI DEMOKRATI	6
3.	LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE	2
4.	DeSUS – DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE	2
5.	SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	2
6.	LISTA IZOLANI	1
7.	LISTA IZOLA, ZBUDI SE	1
8.	MLADI ZA IZOLO	1
9.	ITALIJANSKA NARODNA SKUPNOST	2

Vir: Ministrstvo za javno upravo (2006).

6.3 (NE)DELOVANJE OBČINSKEGA SVETA

Po volitvah je bilo največ pozornosti usmerjeno k vzpostavitvi razmerju moči oziroma oblikovanju koalicij.³ Akterji, ki delujejo v procesu oblikovanja koalicij, imajo pogosto dvojni motiv (Riker v Ferfila 2008, 101): pridobiti ključni politični položaj na lokalni ravni oblasti ali/in imeti vpliv na lokalne politike (policies). Ker je v Sloveniji ključna politična funkcija na lokalnem nivoju oblasti (župan) voljena funkcija, je osrednja motivacija koalicijskega povezovanja predvsem želja po oblasti, po vladanju, torej po nadzoru in vplivu nad sprejemanjem in implementacijo lokalnih politik.

Na lokalni ravni politične stranke v okviru procesa koalicijskega povezovanja stremijo k oblikovanju večinske koalicije zlasti s tistimi političnimi strankami, ki so jim blizu na

---

³ Pod pojmom *koalicija* je obravnavana vsaka skupina vsaj dveh političnih strank (in/ali drugih organiziranih skupin državljanov, ki se na lokalni ravni pogosto pojavljajo pod skupnim imenom *neodvisne* liste), ki se poveže z namenom, da si pridobi večino sedežev v občinskem ali mestnem svetu in si tako pridobi nadzor nad oblastjo znotraj neke lokalne skupnosti (Ferfila 2008, 98).

levo-desni politični lestvici (ideološka povezanost) in blizu glede zavzemanja za podobno reševanje odprtih problemov v občini (Ferfila 2008, 3).

Obstaja več vrst zmagovalnih koalicij (De Swaan v Ferfila 2008, 98–99):

- **manjšinska zmagovalna koalicija** – vsaka koalicija, ki nadzoruje manj kot polovico sedežev v predstavniškem telesu, kljub temu pa nadzoruje oblast znotraj neke lokalne skupnosti. Tovrstna koalicija lahko deluje samo v primeru, če je opozicija razdeljena oziroma neenotna;
- **večinska zmagovalna koalicija** – nadzoruje v predstavniškem telesu vsaj en glas več od polovice vseh možnih glasov. Znotraj te, najpogostejše vrste koalicije, obstaja še več podtipov:
  - **minimalna zmagovalna koalicija** (Von Neumann in Morgenstern 1967) – vključuje toliko političnih strank ali drugih organiziranih skupin, kot je nujno potrebno za zagotovitev večine v predstavniškem telesu;
  - **koalicija minimalnega obsega** (Riker 1962) – vključuje kar najmanjše število političnih strank, ki imajo skupaj čim manjše, a še vedno večinsko število glasov v predstavniškem telesu;
  - **koalicija minimalne razdalje** (Leiserson 1966; Axelrod 1970) – politični akterji iščejo takšne koalicijske povezave, v katerih pričakujejo dosego vsaj minimalnega obsega zadanih ciljev, hkrati pa gre za takšne koalicije, ki združujejo politične akterje z kar najmanjšo ideološko različnostjo. Koalicija minimalne razdalje je po pravilu zmagovalna koalicija, ki pa se lahko oblikuje tudi pred volitvami z jasnim ciljem (zmaga na volitvah) ter posledično željo po prevzemu oblasti.

V prvi polovici leta 2007 se je obetalo sodelovanje med dvema najmočnejšima strankama, SD in IJN, vednar do dokončnega konsenza ni prišlo. Celo nasprotno, SD je postala glavna opozicijska stranka, kar je zelo otežilo delovanje pozicije, torej stranke IJN, saj sta stranki dobili enako število sedežev v občinskem svetu. Tako sklepam, da se je oblikovala manjšinska koalicija med strankami IJN, SDS ter Listo Izolani, čeprav do podpisovanja uradnih koalicijskih pogodb ni prišlo.

6.3.1 ODNOS MED OBČINSKIM SVETOM IN ŽUPANOM

Na politično kakovost lokalne oblasti med drugim vpliva razmerje med občinskim svetom in županom, saj sta slednja tesno povezana.

Župan ima predlagalno pravico, na podlagi katere občinskemu svetu predlaga v sprejem proračun, zaključni račun, odloke in vse druge akte iz pristojnosti občinskega sveta. Sklicuje in vodi seje občinskega sveta in kot izvršilni organ skrbi za objavo in izvajanje odločitev občinskega sveta. Župan je varuh zakonitosti in ustavnosti ter lahko zadrži objavo akta občinskega sveta, če meni, da je protizakonit ali protiustaven. Vloga župana in občinskega sveta v odločevalskem procesu je tesno prepletena in soodvisna (Ferfila 2008, 109).

Ob koncu leta 2007 so se v Izoli začeli številni očitki županu s strani opozicije – predvsem SD je tedaj javno kritizirala dotedanje delovanje župana, dr. Tomislava Klokočovnika. Glavni očitki so bili netransparentno vodenje občine, neposredovanje informacij o polletni realizaciji občinskega proračuna, zamujanje s predstavitvijo razvojnega programa občine itd. SD se je zato odločila za premik od konstruktivne opozicije k ostrejši opoziciji (Mandrač 2007). Dogajanja in nivo komuniciranja na občinskih sejah so bila marsikdaj neprimerna in velikokrat brez ustreznih zaključkov.

Če pogledamo kulturno-politične določnice, lahko ugotovimo, da dobro sodelovanje med lokalnimi politikami predstavlja za učinkovite politične odločitve temeljni kamen, saj vemo, da politične razprtije vodijo le v nazadovanje rezultatov lokalne politike in v medsebojna podtikanja in obtoževanja. Določnice predstavniške politične kulture so: strpnost političnih predstavnikov, zaupanje, pripravljenost na dialog, odprtost, politično sodelovanje, socialni kapital posameznikov in drugo (Ferfila 2008, 105). Slednjih je na izolskih občinskih sejah kritično primanjkovalo.

V začetku aprila 2008 je 11 svetnikov podalo pobudo za sklic občinske seje, ki jo je župan zavrnil kot nezakonito. Predložene točke dnevnega reda so bile namreč v nasprotju s Statutom Občine Izola,⁴ saj so na njem bile točke, ki so zadevale spremembe ustanovitvenega akta javnega podjetja Komunala, začasne prostorske ukrepe in začasno financiranje občine (Mandrač 2008č). Sledila je kazenska ovadba zoper župana s strani občinskih svetnikov zaradi onemogočanja izpeljave občinske seje, obenem pa so svetniki zahtevali še njegov odstop.

Največja nasprotovanja pa so se začela pojavljati ob postopku sprejemanja občinskega proračuna za leto 2008. Župan je v prvi polovici leta 2008 sklical številne proračunske seje ter kolegije svetniških skupin z namenom, da se uskladijo pripombe in predlogi svetnikov. Velikokrat pa so bile proračunske seje prestavljene na kasnejše datume, kar je odlašalo sprejetje proračuna. Podrobnejše sprejemanje proračuna v Občini Izola za leto 2008 predstavljam v sledečem poglavju.

6.3.2 SPREJEMANJE PRORAČUNA IN SKLEP O ZAČASNEM FINANCIRANJU

Javna obravnava osnutka proračuna za leto 2008 se je v Občini Izola začela šele v začetku januarja 2008, saj se je do tedaj ugotavljalo, kdo bo zasedel županski stolček, o njegovem sprejetju pa naj bi se odločalo v začetku februarja 2008. Župan Občine Izola in svetniška skupina IJN sta tedaj pozvala svetnike, stranke in liste, italijansko skupnost, društva, zavode, krajevne skupnosti in ostalo zainteresirano javnost, da se vključijo v obravnavo. Poleg tega je vsem gospodinjstvom v občini poslal zloženko, kjer so predstavili najpomembnejše projekte, ki si jih je občinska uprava zastavila za omenjeno proračunsko leto (Mandrač 2008a).

Sprva so se predstavniki klubov svetnikov o načinu sprejemanja proračuna za leto 2008 strinjali, a so se kasneje oglasili predstavniki LDS in SD z napovedjo, da februarja 2008

---

⁴ Statut Občine Izola v 34. členu določa, da lahko član občinskega sveta predlaga v sprejem le akte iz njegove pristojnosti in ne proračuna, zaključnega računa, koncesijskih aktov, aktov na področju prostorskega planiranja ter drugih aktov, za katere je v zakonu določeno, da jih sprejme občinski svet na predlog župana (Statut Občine Izola, 34. čl.).

ne bodo sprejeli predlaganega proračuna. Tako je bil župan primoran sprejeti sklep o začasnem financiranju Občine Izola za obdobje januar–marec 2008 (Mandrač 2008b). Zakon o javnih financah namreč določa, da je v primeru, ko proračun ni sprejet pred začetkom leta, do sprejema proračuna v veljavi začasno financiranje. Financiranje se je začasno nadaljevalo na podlagi proračuna za preteklo leto in za iste programe kot v preteklem letu (Zakon o javnih financah, 32. čl.).

Sklicevanje proračunskih sej se je kar naprej odlašalo. Ker do konca marca 2008 proračun še ni bil sprejet, so morali svetniki sprejeti sklep o podaljšanju začasnega financiranja do junija 2008. Slednje je bilo nujno potrebno za financiranje funkcij občine, sprejeta sklepa pa sta predstavljala le nekakšen minimum, potreben za delovanje proračunskih porabnikov (Mandrač 2008c).

Naslednja proračunska seja je bila sklicana 15. maja 2008, vendar do 8. maja 2008 svetniki niso predložili nobenega amandmaja k predlogu proračuna. V tem času je župan s sodelavci opravil pogovore s predstavniki svetniških skupin in izkazal pripravljenost na vsebinske in kadrovske rešitve. Kljub temu večina svetnikov predloga proračuna še vedno ni bila pripravljena podpreti (Mandrač 2008e). Pokazalo se je, da gre za temeljna razhajanja glede proračuna, in da so nasprotniki predloga pravzaprav želeli spremeniti koncept proračuna v celoti.

Župan je želel na zadnjo sejo pred razpustitvijo občinskega sveta uvrstiti že četrtrič popravljen predlog proračuna, v katerem so bili v največji možni meri upoštevani vsi pisni predlogi in pripombe, a so predstavniki SD zahtevali umik te točke z dnevnega reda seje (Svetniška skupina SD Izola 2008).

6.3.3 RAZPUSTITEV IZOLSKEGA OBČINSKEGA SVETA IN PREDČASNE VOLITVE OBČINSKIH SVETNIKOV

90. člen ZLS določa, da se lahko občinski svet predčasno razpusti, če v letu, za katero ni bil sprejet proračun, tudi za prihodnje leto ne sprejme v skladu z zakonom predloženega in pripravljene proračuna, ki bi lahko začel veljati ob začetku leta (ZLS, 90.b čl.).

24. člen Zakona o lokalnih volitvah pa določa, da se predčasne volitve v občinske svete opravijo, če se občinski svet razpusti pred potekom štiriletne mandatne dobe ali če hkrati odstopi večina članov občinskega sveta (Zakon o volitvah, 24. čl.) . Predčasne volitve razpiše občinska volilna komisija (Zakon o lokalnih volitvah, 26. čl.) in se opravijo najpozneje dva meseca po razpustu občinskega sveta (Zakon o lokalnih volitvah, 25. čl.). Do izvolitve novega občinskega sveta nujne naloge opravlja župan. Župan mora svoje odločitve predložiti v potrditev novoizvoljenemu občinskemu svetu takoj, ko se ta sestane na prvi seji (ZLS, 90. č čl.).

Najprej je svojo odstopno izjavo ponudil svetnik Slavko Samotorčan iz Liste Izolanov v začetku maja 2008. Konec meseca je svojo odstopno izjavo ponudilo še 11 svetnikov SD, LDS, Liste Izola, zbudi se, DeSUS, Mladi za Izolo ter svetnik stanke Izola je naša Aleksander Krebelj. V skladu z zakonodajo je Občina Izola po prejemu odstopnih izjav te odstopila v obravnavo komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Občinski svet je na sledeči izredni seji sprejel ugotovitveni sklep o prenehanju mandatov svetnikom (Mihelčič 2008).

Občinska volilna komisija je v začetku junija 2008 soglasno sprejela odločitev, da bodo predčasne volitve v občinski svet Občine Izola 20. julija 2008 (Mandrač 2008f).

Na predčasnih volitvah je sodelovalo 23 strank in neodvisnih list, kar je največje število doslej. Od dosedanjih 23 svetnikov jih je na predčasnih volitvah kandidiralo 21, od tega so trije menjali stranko. Kristina Zelič, ki je bila svetnica stranke Mladi za Izolo, je kandidirala za SD, Aleksander Krebelj (IJN) in Robert Mulec (LDS) pa sta kandidirala za stranko Slovenija je naša (Mandrač 2008g).

Konsitutivna seja novega občinskega sveta je bila 28. julija 2008, kjer je občinski svet imenoval Komisijo za mandatna vprašanja. Slednja je potrdila vseh 23 mandatov novoizvoljenih članov občinskega sveta (Mandrač 2008h) (glej Tabelo 6.3: Razdelitev mandatov po predčasnih volitvah 20. julija 2008).

Po predčasnih volitvah je bilo v ospredje spet postavljeno vprašanje o sestavi koalicije. Stranka IJN naj bi se uspešno pogajala z vsemi strankami, z izjemo stranke Slovenija je

naša, zato predvidevam, da se je v Izoli vzpostavila večinska koalicija. Točneje koalicija minimalne razdalje, kjer stranke pričakujejo dosego vsaj minimalnega obsega zadanih ciljev. Primarni cilj vseh strank oziroma list v novo izvoljenem občinskem svetu je bilo sprejetje proračuna. Župan dr. Tomislav Klokočovnik se je v ta namen v začetku septembra sestal s predstavniki vseh svetniških skupin, z izjemo SJN, in uspel doseči dogovor o sprejetju proračuna za leto 2008 in podpori nekaterim najpomembnejšim projektom (Mandrač 2008i).

Na izredni seji, 29. septembra 2008, so svetniki le sprejeli predlog proračuna za iztekajoče se leto 2008 in tako končali “proračunsko agonijo” v Izoli (Mandrač 2008j).

Tabela 6.3: Razdelitev mandatov po predčasnih volitvah 20. julija 2008

Mesto	Ime liste/predlagatelja	Št. mandatov
1.	IZOLA JE NAŠA	7
2.	SOCIALNI DEMOKRATI	5
3.	MEF IN LISTA IZOLANI	2
4.	SLOVENIJA JE NAŠA	2
5.	SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	1
6.	ZARES – NOVA POLITIKA	1
7.	OLJKA	1
8.	LISTA IZOLA ZBUDI SE – II. DEL	1
9.	DeSUS - DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE	1
10.	ITALIJANSKA NARODNA SKUPNOST	2

Vir: Občina Izola (2008b).

6.4 PRORAČUN OBČINE IZOLA ZA LETO 2008

V prešnjem poglavju diplomskega dela sem podrobno opisala sprejemanje proračuna, ki pa je bilo vse prej kot uspešno. Predsednik SD Aleksej Skok je menil, da je “proračun Občine Izola za leto 2008 razsipen, grajen na totalni razprodaji občinskega premoženja, inflacijsko naravnani, osnovan na napačnih časovnih predpostavkah ter na popolnem nepoznavanju postopkov prostorskega načrtovanja, predpisov o javnem naročanju in postopkov v zvezi z njimi” (Skok 2008). Stranka LDS, katere predsednik je Robert Mulec, pa je v predlogu proračuna pogrešala podrobnejše predstavitve predlaganih investicij ter “celostni razvojni program Občine Izola, ki bi presegal leto 2010. Potrebno je opredeliti strategijo oziroma strateško in kompleksno načrtovati celostni razvoj občine, upoštevajoč družbeno, kulturno in civilno sfero. Pogrešamo strokovno študijo, ki bi preučila slabosti, prednosti, šibkosti in priložnosti Občine Izola” (Mulec 2008).

Dejstvo je, da je bil proračun sestavljen preveč optimistično. Projekti so obsegali vse od gradnje garažne hiše, urejanja obale s pomoli in poglobitev mandrača, ureditev območja svetilnika, kolesarskih poti in pešpoti, ureditev arheološkega območja Viližan in Simonov zaliv, dokončanje cerkve Marije Alietske, gradnje novega doma kulture, gradnje nove športne dvorane, gradnje in urejanja številnih cest, od krožišča na Trgu republike do cest na podeželju, gradnje novih stanovanjskih stavb na območju Livade zahod do priključitve na čistilno napravo v Kopru (Mandrač 2008a). Sprejeta verzija proračuna je tako bila zelo okrnjena, saj je izpustila veliko projektov, za katere si je župan zelo prizadeval in obljubljal pred volitvami.

Proračun Občine Izola je za leto 2008 sprejel občinski svet na svoji izredni seji dne 29. septembra 2008 in je bil objavljen v Uradnih objavah Občine Izola št. 18/2008. Proračun je bil sestavljen na podlagi izračunov primerne porabe, ki jih je posredovala Vlada Republike Slovenije, ocene lastnih prihodkov proračuna, prodaje premoženja ter potreb proračunskih porabnikov in je bil kot takšen osnova za izvrševanje za leto 2008 (Občina Izola 2009c).

Tako kot večina slovenskih občin tudi Občina Izola dobi največ prihodkov od davkov (dohodnina, davki na premoženje, domači davki na blago in storitve), ki so v letu 2008 predstavljali kar 62,5 % vseh prihodkov (Občina Izola 2009c). Sledijo nedavčni prihodki, ki v strukturi prihodkov predstavljajo 23,9 %. Manjši delež predstavljajo kapitalski prihodki, ki predstavljajo prihodke od prodaje stavbnih zemljišč, stanovanjskih objektov in stanovanj, ter transferni prihodki, ki zajemajo prihodke iz državnega proračuna in prejeta transferna sredstva iz proračunov lokalnih skupnosti (Občina Izola 2009c).

Na strani odhodkov pa gre za precej uravnoteženo porabo za tekoče odhodke (plače, izdatki za blago in storitve ...), tekoče transfere (transferi posameznikom in gospodinjstvom, neprofitnim organizacijam in ustanovam, subvencije), investicijske odhodke (gradnja in nakup osnovnih sredstev) in investicijske transfere (sofinanciranje investicij pri neposrednih uporabnikih proračuna, javnih podjetjih, pri izvajalcih javnih služb ali v javnih službah) (Občina Izola 2009c).

V strukturi odhodkov predstavljajo tekoči odhodki 33,5 %, tekoči transferi predstavljajo 31,8 % v strukturi vseh odhodkov. Investicijskih odhodkov je v letu 2008 za 18 %, investicijskih transferov pa 16,8 % (Občina Izola 2009c).

7 RAZMERE V OBČINI IZOLA V ČASU ZAČASNEGA FINANCIRANJA

Obdobje začasnega financiranja je v Občini Izola trajalo od januarja 2008 do sprejetja proračuna, 29. septembra 2008. Obdobje začasnega financiranja je ogrozilo izvrševanje različnih plačil iz občinske blagajne in posredno tudi delovanje različnih društev in organizacij, ki so se prijavile na redni projektni razpis, ki pa zaradi nesprejetega proračuna ni bil dokončan (Mandrač 2008d).

Nesprejetje proračuna je prav gotovo povzročilo hude finančne posledice, ki so okrnile razvoj občine. Tako naj bi predvidoma stagniralo sofinanciranje društev s področja sociale, zdravstva, kulture in športa. Začasno so bila motena tudi nujna investicijska vzdrževalna dela ustanov in javnih zavodov, velike izgube pa so doživeli tudi projekti, sofinancirani iz evropskih in državnih sredstev. Negativne posledice so se po predvidevanjih pokazale tudi pri sprejemanju zakonsko nujnih prostorskih aktov s posledicami tako na zaposlitvenem kot gospodarskem področju (Mihelčič 2008).

Marsikatero društvo in javni zavod se je znašlo v položaju, ko ni vedelo, kako izpeljati tradicionalne projekte. V tem času so bile ogrožene tudi številne prireditve v izolski občini. Organizatorji namreč niso tvegali podpisa pogodb z izvajalci, saj niso vedeli, ali bodo pridobili proračunska sredstva za izvedbo prireditev.

V nadaljevanju predstavljam delovanja nekaterih javnih zavodov in društev v Občini Izola s področja družbenih dejavnosti v času začasnega financiranja. Podatke sem večinoma pridobila iz letnih poročil omenjenih zavodov oziroma društev ter iz vodenih družboslovnih intervjujev (glej prilogo A: Vprašanja za družboslovni intervju). Obenem predstavljam, kakšne posledice je začasno financiranje imelo na občinske investicije in porabo evropskih sredstev.

7.1 ANALIZA DELOVANJA IZBRANIH JAVNIH ZAVODOV IN DRUŠTEV

Društvo je samostojno in nepridobitno združenje, ki ga ustanovitelji skladno s tem zakonom ustanovijo zaradi uresničevanja skupnih interesov. Društvo si samo določi namen in cilje, dejavnost oziroma naloge ter način delovanja, odločitve o upravljanju društva pa neposredno ali posredno sprejemajo članice oziroma člani društva (Zakon o društvih, 1. čl.).

Društvu se lahko podeli status društva, ki deluje v javnem interesu, če deluje na področju kulture, vzgoje in izobraževanja, zdravstvenega varstva, socialnega varstva, izvajanja družinske politike, varstva človekovih pravic, varstva okolja, varstva živali, športa, obrambe ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, gospodarstva, kmetijstva, gozdarstva, veterinarstva ali prehrane, zunanjih zadev, razvoja demokracije ali na drugih področjih, če njihovo delovanje presega interese njegovih članov in je splošno koristno (Zakon o društvih, 30. čl.).

Zavodi so organizacije, ki se ustanovijo za opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička (Zakon o zavodih, 1. čl.). Za opravljanje javnih služb se ustanovijo javni zavodi. Javne zavode ustanovijo republika, občine, mesto in druge z zakonom pooblašene javne pravne osebe (Zakon o zavodih, 3. čl.).

7.1.1 DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE

Društvo prijateljev mladine Izola (v nadaljevanju DPM) je nevladna, neprofitna organizacija, včlanjena v Zvezo prijateljev mladine Slovenije. V okviru društva delujejo številne delavnice oziroma programi: igralnica za malčke, šola na počitnicah, ulično delo "Zabava na ulici", kakovostno preživljanje prostega časa, socialno-pedagoška pomoč, mladinski klub Zvezde, Zvezdice – otroški dnevni center za otroke in drugi programi. Projekti so predvsem namenjeni otrokom iz socialno-ekonomsko ogroženih družin,

njihovi čim boljši integraciji v okolje, izboljšanju in obogatitvi življenjskih pogojev. Hkrati pa programi nudijo priložnosti za vse otroke, učno pomoč, razne krožke, organizacijo in izvedbo letovanj, svetovanje otrokom in staršem (Prostovoljstvo.org 2005). Programi so tradicionalne narave, saj jih izvajajo vsako leto.

Za izvajanje programov dobijo največ sredstev, kar 70 %, iz občinskega proračuna, in sicer iz razpisa za mladinske programe ter iz sofinanciranja programov za otroke. Ostala sredstva dobijo od sponzorjev, donatorjev, drugih razpisov (Bračanov 2009). V letu 2006 je bilo DPM kot društvo, ki deluje v javnem interesu, deležno neposrednega sofinanciranja svojih dejavnosti in programov. Na ta način so imeli zagotovljen stalnejši vir (so)financiranja njihovih dejavnosti in ustrežnejše načrtovanje in nadgrajevanje programov, ki so v javnem interesu. V letu 2007 in 2008 pa do neposrednega sofinanciranja niso bili več upravičeni in so tako sredstva dobili le preko razpisa. V času začasnega financiranja so programe izvajali nemoteno, sicer v okrnjeni obliki, čeprav niso vedeli, če bodo denar sploh dobili. Obenem so aprila 2008 zaradi pomanjkanja denarja tri zaposlene prijavili na Zavod za zaposlovanje. Društvo je do konca začasnega financiranja delovalo izključno na osnovi prostovoljnega dela, ki pa, se ve, ne jamči rednega delovanja. Ob koncu začasnega financiranja je Občina zagotovila sredstva za plače in ponovno zaposlila dve osebi (Bračanov 2009).

7.1.2 MLADINSKI SVET IZOLA

Mladinski svet Izola (v nadaljevanu MSI) služi kot posvetovalno in predstavniško telo društev, ki delujejo znotraj Občine Izola na področju mladine. Znotraj sveta gre torej za združevanje različnih mladinskih organizacij in usklajevanje z Občino glede programov, ki jih Občina izvaja z oziroma za mlade. Obenem MSI spodbuja aktivno udeležbo mladih v javnem življenju, in sicer na lokalnem, regionalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

MSI povezuje v osnovi 10 mladinskih organizacij: Mladinsko komisijo pri Gasilski zvezi Izola, Slovensko demokratsko mladino – odbor Izola, Mladi forum Socialnih demokratov

Izola, Mladinsko združenje Mladi glasovi Slovenije, Društvo mladih kristjanov Jona, Klub izolskih študentov in dijakov (KIŠD), Društvo navijačev Ribari, KUD 1981, Mladinski izolski center (MIC), Društvo za razvoj vasi Korte Na stopničkah. Vsa društva delujejo na prostovoljni bazi. Društva se na občinski razpis za mladinske dejavnosti prijavljajo bodisi samostojno bodisi preko Mladinskega sveta Izola (Dujc 2009).

Leta 2004 je Občina Izola ustanovila zavod KT1-Multimedijski prostor, ki povezuje računalniško tehnologijo s kavarniško ponudbo (cyber-caffee). MSI ima zavod v brezplačnem najemu. Njegov glavni namen je organizacija in izvajanje mladinskih interesnih dejavnosti s področja kulture, športa, mladinskega turizma, izobraževanja, mednarodnega sodelovanja, javnega obveščanja ter dela z mladimi in manj mladimi v javno dobro (Infomlad 2008). Po besedah Bojana Dobnika je bila idejna zasnova tega zavoda zagotoviti profitno dejavnost, iz katere bi se lahko črpalo sredstva za druge mladinske projekte. Tudi občinska proračunska sredstva, namenjena za delovanje MSI, so bila v veliki meri namenjena delovanju tega zavoda. Žal ideja ni zaživela, kot je bila zasnovana, celo nasprotno, KT1 je zaradi težav s poslovanjem lokala MSI spravila v finančne dolgove, iz katerih se še danes rešujejo (Dobnik 2009).

MSI večino sredstev za delovanje dobi iz občinskega proračuna, nekaj pa tudi od drugih organizacij (na primer Mladinskega sveta Slovenije, zavoda MOVIT, članarine ...). V občinskem proračunu je MSI naveden kot samostojna postavka pod programi za mladino, sredstva iz postavke pa gredo izrecno za delovanje samega sveta in ne drugih mladinskih društev. Podlaga za to je bilo leta 2000 sprejetje Pisma o nameri o partnerstvu med MSI in občinskim svetom Občine Izola, kjer je bil določen javni interes za partnersko zagotavljanje pogojev za delovanje mladih in njihovih organizacij v občini (Dujc 2009). Tako ima MSI proračunska sredstva na nek način rezervirana. Poleg tega pa se lahko MSI prijavlja na razpis pod postavkami Razpis za mladinske dejavnosti ter Investicije v prostore za mladinske dejavnosti in tako „konkurira“ drugim društvom in zavodom, ki delujejo na področju mladine (Dujc 2009).

V času začasnega financiranja je komunikacija med MSI in Občino Izola popolnoma zamrla. Društva niso vedela, kdaj bo proračun sprejet, kar je vplivalo na želje in cilje mladinskega sveta ter ohromilo njegovo delovanje. Šele po volitvah julija 2008 je MSI dobil odgovor, kateri projekti so bili sprejeti in kateri ne, vendar je bilo ogromno projektov vezanih na točno določeno obdobje oziroma letni čas. Tako vsaj kakšnih 80 % mladinskih projektov za leto 2008 ni bilo izpeljanih. V letu 2009 pa je MSI dobil najmanj proračunskih sredstev od njegove ustanovitve do sedaj, kar na nek način izraža negativne posledice poznega sprejetja proračuna v letu 2008 (Dobnik 2009).

7.1.3 CENTER ZA KULTURO, ŠPORT IN PRIREDITVE

Center za kulturo, šport in prireditve (v nadaljevanju CKŠP) je javni zavod, ki je bil ustanovljen leta 1998 s strani Občine Izola. Notranje je zavod razdeljen na programski svet OE Kulturni center Izola in programski svet OE Center za šport Izola. Zavod tako deluje na področju številnih dejavnosti (Občina Izola 2009a):

- *obratovanje in vzdrževanje športnih ter kulturnih objektov,*
- *organiziranje kulturnih in športnih prireditev ter proslav občinskega in širšega pomena,*
- *izvajanje nacionalnega in občinskega programa športa in kulture,*
- *razpisi sredstev za dotacije društvom in spremljanje njihovega koriščenja,*
- *izvajanje strokovnih, administrativnih in tehničnih del na področju kulture, športa in prireditev v občini,*
- *sodelovanje pri izvajanju programov kulturne in športne vzgoje otrok in mladine,*
- *dajanje strokovne in administrativne pomoči izvajalcem letnega programa,*
- *svetovanje pri načrtovanju, obnovi, izgradnji in upravljanju javnih kulturnih in športnih objektov,*
- *urejanje in vzdrževanje zelenih površin in okolice,*
- *dajanje drugih izdelkov za široko rabo v najem ali zakup,*
- *dajanje lahkih motornih vozil v najem ali zakup,*

- obratovanje objektov za kulturne prireditve,
- izobraževanje,
- prirejanje razstav, sejmov in kongresov,
- kinematografska in založniška dejavnost,
- in drugo.

Prireditve, ki jih organizira CKŠP, so občinski praznik, Martinov tek, Praznik vina, oljk in rib, Ribiški praznik, Eurofest, Poletje v Izoli, December v Izoli, Ex tempore in številne druge prireditve. CKŠP je financiran s sredstvi občinskega proračuna, državnimi sredstvi (s strani Ministrstva za šolstvo in šport in Ministrstva za kulturo), s sredstvi od prodaje blaga in storitev ter drugimi prihodki (prihodki od poslovnih pogodb, prihodki od obresti). Največji delež predstavljajo prihodki iz občinskega proračuna (Občina Izola 2009b). Občina Izola vsako leto izvede javni razpis za sofinanciranje programov na področju športa v javnem interesu in programov kulturnih društev, na katere se prijavljajo športna ter kulturna društva, ki delujejo znotraj CKŠP-ja.

V prvi polovici leta 2008 je zaradi politične situacije v občini prišlo do poslabšanja že tako slabe komunikacije med ustanoviteljem (Občino) in zavodom, tako da zaposleni niso imeli pravočasno ali pa sploh niso imeli informacij o programu prireditev. Zaradi velike odvisnosti od proračunskih sredstev je CKŠP v času začasnega financiranja naletel na ogromno težav. Zaradi nezadostnih sredstev je odpadlo kar nekaj tradicionalnih prireditev, ki jih organizira CKŠP: XIX. Mednarodni slikarski ex tempore, Izolafolk, Festival uličnega gledališča, Poletje v Izoli; organizacijo drugih prireditev pa je prevzela občina (Občina Izola 2009a). Problemi zaradi nesprejetja proračuna so se pojavljali tudi na področju financiranja športa in investicijskega vzdrževanja, ki je bilo zaradi pozno sprejetega proračuna omejeno na zadnji kvartal 2008.

V zadnjem petletnem mandatu (2005–2010) je CKŠP imel tudi nekaj kadrovske težave, saj so se v tem času zvrstili kar trije direktorji. Trenutno je direktor zavoda Darko Grad, ki je imenovan kot vršilec dolžnosti za določen čas. Slednji je med težavami zavoda navedel tudi preobremenjenost in slabo nagrajevanje zaposlenih, negativno

organizacijsko klimo, neučinkovito interno komunikacijo, nenamensko porabo finančnih sredstev, nepovezanost področij športa in kulture s turističnimi prireditvami (Mislej 2008).

V začetku leta 2009 je tako prišlo do pobude s strani direktorja za reorganizacijo zavoda, saj le-ta združuje dva med seboj zelo različna družbena segmenta, kot sta šport in kultura. Predvsem bi bilo potrebno povečati tržne prihodke zavoda, kar bi omogočilo manjšo odvisnost zavoda od neposrednih operativnih odločitev na občini.

7.2 REALIZACIJA PROJEKTOV, INVESTICIJE⁵

Nesprejetje proračuna je imelo negativne posledice tudi na področju investicij in pri izpeljavi večjih projektov, ki so pomembni za celotno slovensko obalno območje. Tako je bil investicijski del proračuna deležen največjega znižanja odhodkov, in sicer pri nakupih zgradb in prostorov v višini 834.000 EUR; pri nakupu opreme (nakup pisarniškega pohištva, nakup strojne računalniške opreme ter nakup druge opreme in napeljav) so odhodke znižali za 89.050 EUR, odhodke pri novogradnjah, rekonstrukcijah in adaptacijah so znižali za 418.445 EUR, za 300.000 EUR pa so znižani odhodki za investicijsko vzdrževanje in obnovo (Klokočovnik 2008). Zaradi navedenih znižanj je posledično sledilo znižanje odhodkov za študije izvedljivosti projektov, projektno dokumentacijo, nadzor in investicijski inženiring, vse v višini 303.059 EUR. Pri investicijskih transferih pravnim osebam, ki niso proračunski porabniki, je prišlo do znižanja v višini 2,583.530 EUR, in sicer investicijski transfer javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti občine v višini 2,566.030 EUR, ter investicijski transfer neprofitnim organizacijam in ustanovam v višini 17.500 EUR. Prav tako je znižan investicijski transfer proračunskim uporabnikom, javnim zavodom, v višini 223.173 EUR (Klokočovnik 2008). Tako je bila realizacija investicijskih odhodkov v letu 2008 za 51 %

---

⁵ Investicije so naložbe v povečanje in ohranjanje premoženja občine v obliki zemljišč, objektov, opreme in naprav ter drugega opredmetenega in neopredmetenega premoženja, vključno naložbe v izobraževanje in usposabljanje, razvoj novih tehnologij, izboljšanje kakovosti življenja in druge naložbe, ki bodo prinesle koristi v prihodnosti (Zakon o financiranju občin, 2. čl.).

nižja od načrtovane. Vzroke za neizvršitev načrtovanih investicijskih naložb je iskati v sprejemu proračuna šele v mesecu septembru 2008, tako da so se lahko nujne aktivnosti na tem področju začele z zamudo (Občina Izola 2009c). Nekaj investicij pa je bilo prenesenih v leto 2009 ali kasnejše obdobje.

Tudi pri občinskih projektih so bila proračunska sredstva močno okrnjena, a so jih kljub temu izpeljali. Na področju kulturne dediščine je občina sofinancirala obnovo sakralnih objektov v skupni višini 144.000 EUR. Na cerkvi Marije Alietske so opravili gradbeno-obrtniška in restavratorska dela. Za zvonik Sv. Mavra bo občina prispevala svoj delež, a šele v letu 2009, sofinanciranje skupnega projekta obalnih občin Stojanov bark pa bo imel za posledico izdatek v višini 7.650 EUR. Ravno tako je načrtovana rekonstrukcija in obnova *palače Besegni degli Ughi*. V letu 2008 so bila sredstva porabljena za projektno dokumentacijo in pripravo verodostojnega popisa avtentičnega inventarja, kar je skupaj znašalo 34.000 EUR (Sečnik 2009).

Projekt arheološko območje *Viližan*, katerega nosilec je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, podpira občina v obliki sofinanciranja v višini 30.000 EUR. V letu 2008 je šlo za preliminarni del raziskav ostankov pristaniških struktur v morju. Cilj raziskav je priprava mnenja o izgradnji umetnega otoka pred Izolo. Poleg Viližana je potrebna ureditev *arheološkega parka Simonov zaliv*, ki je bil leta 1999 razglašen za kulturni spomenik državnega pomena zaradi arheoloških, zgodovinskih, umetnostnozgodovinskih, naselbinskih, krajinskih in drugih izjemnih lastnosti. Zanj se je v letu 2008 namenilo 71.000 EUR, in sicer za restavriranje mozaika in zunanje celostne podobe arheološkega območja. Občina Izola bo v prihodnje ta park tudi vzdrževala (Sečnik 2009).

V letu 2008 je Občina Izola pristopila k predhodnim postopkom pred gradnjo *novega Kulturnega doma* v Izoli, ki pa je predvidena v letu 2010 in 2011. Ocenjena vrednost investicije presega 8,8 mio EUR, gradili ga bodo z namenskim sredstvi, sredstvi domačih partnerjev in z denarjem iz državnega proračuna (Sečnik 2009).

Drugi projekti pa so zaradi prepozno sprejetega proračuna ostali brez sredstev. Realizirani nista bili postavki proračuna *razvoj podeželja* in projekt "*Pot zdravja in prijateljstva – Parenzana*", del železniške povezave med Trstom in Porečem, ki poteka tudi skozi Izolo (Občina Izola 2009c).

Ohranjanje in razvoj *ribiške dejavnosti* bi moral biti eden izmed pomembnejših projektov, za katere bi se morala občina zavzemati zaradi njenega izrednega pomena v preteklosti. Sredstva za to dejavnost se načeloma dodelijo v obliki nepovratnih sredstev in so namenjena za investicije pri nabavi ribiške opreme, ki so namenjene spodbujanju ribiške dejavnosti. Za ohranjanje in razvoj ribištva so bila sredstva v letu 2008 načrtovana v manjšem obsegu, a jih zaradi pozno sprejetega proračuna niso realizirali (Občina Izola 2009c).

Prav tako v proračunu za leto 2008 ni bilo predlogov projektov nove večnamenske športne dvorane in ureditve mestnega stadiona, ki sta bila ena izmed večjih razvojnih projektov. Ravno tako zaradi težav s sprejemanjem proračuna in manjšega obsega sredstev od načrtovanih niso mogli izvesti večjih naročil prostorskih aktov, izvedba nekaterih vzdrževalnih del pa je bila premaknjena v leto 2009 (Občina Izola 2009c).

V planu za leto 2008 so bili tako upoštevani le najnujnejši posegi in zagotovljena minimalna sredstva za izvajanje nekaterih projektov. Nesprejetje proračuna in zamujanje pri projektih pa je vsekakor vplivalo tudi na projekte in investicije v letu 2009. Potrebno pa je poudariti, da se Občina Izola v letu 2008 ni dolgoročno zadolžila, ravno tako niso koristili sredstev iz rezerve in so se te v celoti prenesle v leto 2009.

7.3 PORABA EVROPSKIH DENARNIH SREDSTEV

Članstvo v Evropski uniji (v nadaljevanju EU) je pomembna in daljnosežna zadeva tudi iz občinskega in regionalnega vidika. Vpliv EU na občine in regije sestoji iz obveznosti, ki izhajajo iz članstva, in iz priložnosti, ki jih ponuja. Obveznosti, ki jih mora izpolnjevati občinski sektor, se v glavnem nanašajo na zakonodajo EU. Primeri priložnosti pa vključujejo programe sodelovanja EU, ki omogočajo občinam udeležbo v mednarodni izmenjavi izkušenj in pridobivanje financiranja projektov (Vlaj 2004, 149).

EU v okviru regionalnih ter strukturnih skladov in drugih specializiranih programov zagotavlja različne oblike sistematične pomoči, ki zajema finančne in druge ukrepe. Osnovno načelo pridobivanja pomoči iz programov EU zahteva projektno pripravljene razvojne programe skupnega regijskega sodelovanja in predpostavlja določeno stopnjo finančne udeležbe, kar je treba pravočasno vgraditi v občinski proračun (Milunovič 2005, 127). Evropska sredstva predstavljajo dodatni vir predvsem investicijskega oziroma projektne financiranja iz skladov EU. Pa vendar je za ta sredstva potrebno vložiti precej več napora in znanja za pripravo projektov, ki bogatijo občinski proračun in omogočajo razvoj lokalnega okolja (Ferfila 2008, 80).

INTERREG je največja pobuda EU, ki se financira iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Cilj pobude Skupnosti INTERREG III je povečati ekonomsko in socialno kohezijo s spodbujanjem čezmejnega, transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja in tako doseči uravnotežen razvoj na območju celotne Skupnosti (EU) (Agencija Republike Slovenije za regionalni razvoj 2008). Pobuda INTERREG III se je izvajala v obdobju 2000–2006, projekti pa naj bi se zaključili do leta 2008. Občina Izola se je v tem času prijavila na INTERREG III programe, največkrat kot sodelujoči partner, in sicer na področju ohranjanja ribištva, urejanja cestnega prometa ter na področju promocije Slovenije, razvoja turizma in gostinstva.

Novi sklop INTERREG programov sledi v obdobju 2007–2013, a v proračunskih postavkah Občine Izola za leto 2008 nisem zasledila novih projektov iz tega sklopa. Zaradi poznega sprejetja proračuna je prišlo v letu 2008 do zamud z razpisom za evropska sredstva. Zato so se prihodki iz tega naslova znižali za 1.529.035 EUR, šlo je za znižanje transfernih prihodkov. Na enak način je prišlo do znižanja prihodkov, ki bi jih lahko prejeli iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije. Gre za sredstva proračuna Evropske unije za strukturno politiko, navedeni prihodki pa so bili znižani za 197.814 EUR (Klokočovnik 2008).

8 PRIMERJAVA PRORAČUNSKIH POSTAVK

Za potrditev oziroma zavrnitev moje druge hipoteze sem opravila primerjavo izbranih proračunskih postavk med leti 2006, 2007 in 2008. Primerjala sem zneske celotnih prihodkov in posebej prihodkov iz Evropske unije, zneske celotnih odhodkov in posebej višino investicijskih odhodkov. Primerjala sem tudi zneske proračunskih sredstev, ki jih je Občina Izola namenila prireditvam, občinskim in ostalim praznovanjem in delovanju izbranih društev oziroma zavodov (glej Tabela 8.1: Primerjava izbranih proračunskih postavk Občine Izola za leto 2006, 2007 in 2008 ter grafe 8.1–8.8).

Tabela 8.1: Primerjava izbranih proračunskih postavk proračuna Občine Izola med leti 2006, 2007 in 2008

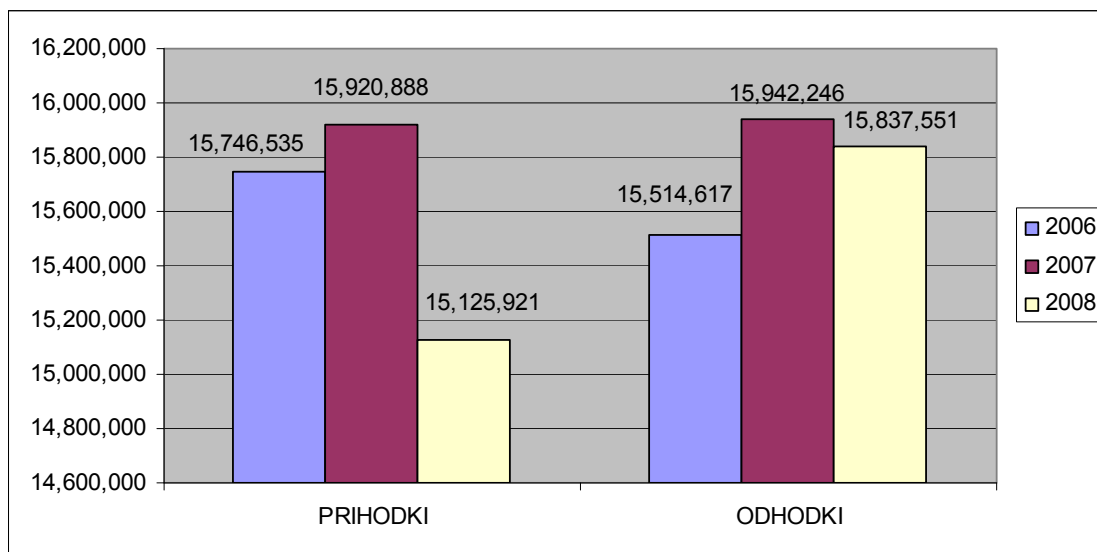
	2006 ⁶	2007	2008
SPLOŠNI DEL PRORAČUNA			
PRIHODKI	15.746.535	15.920.888	15.125.921
ODHODKI	15.514.617	15.942.246	15.837.551
INVESTICIJSKI ODHODKI	4.811.256	3.708.986	2.844.457
PREJETA SREDSTVA EU	0	0	588
POSEBNI DEL PRORAČUNA			
DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE IZOLA	57.951	45.210	61.019
MLADINSKI SVET IZOLA	4.141	71.760	1.330
CENTER ZA KULTURO, ŠPORT IN PRIREDITVE IZOLA	937.698	1.019.656	931.096
PRIREDITVE	197.319	204.791	182.191
OBCINSKA IN OSTALA PRAZNOVANJA	45.914	50.502	10.550

⁶ Zneski Proračuna Občine Izola za leto 2006 so preračunani v evre po paritetnem tečaju 239,64 SIT = 1 EUR

Zgornja tabela predstavlja primerjavo določenih proračunskih postavk iz proračunov Občine Izola za leto 2006, 2007 in 2008⁷. Navedene številke predstavljajo realizirana sredstva, ki se jih ugotovi po končanem proračunskem letu.

Tabelo sem razdelila na splošni in posebni del proračuna. Splošni del proračuna zajema celotne prihodke, med katerimi posebej izpostavim postavko prejeta sredstva Evropske unije ter odhodke, znotraj katerih posebej poudarim investicijske odhodke. Posebni del proračuna je zelo obširen, zato sem pod drobnogled vzela le postavke društev oziroma zavodov, ki jih obravnavam v diplomskem delu. Izpostavila sem tudi proračunski postavki “občinska in ostala praznovanja” ter “prireditve”, ki so tudi relevantna za obravnavano temo in dokazovanje postavljenih hipotez.

Graf 8.1: Primerjava prihodkov in odhodkov proračunov Občine Izola med leti 2006, 2007 in 2008

Dejanski **prihodki** proračuna Občine Izola v letu 2008 znašajo 15.125.921 EUR in so bistveno nižji v primerjavi z leti 2006 in 2007. Prihodki v letu 2008 so bili izvršeni za 24

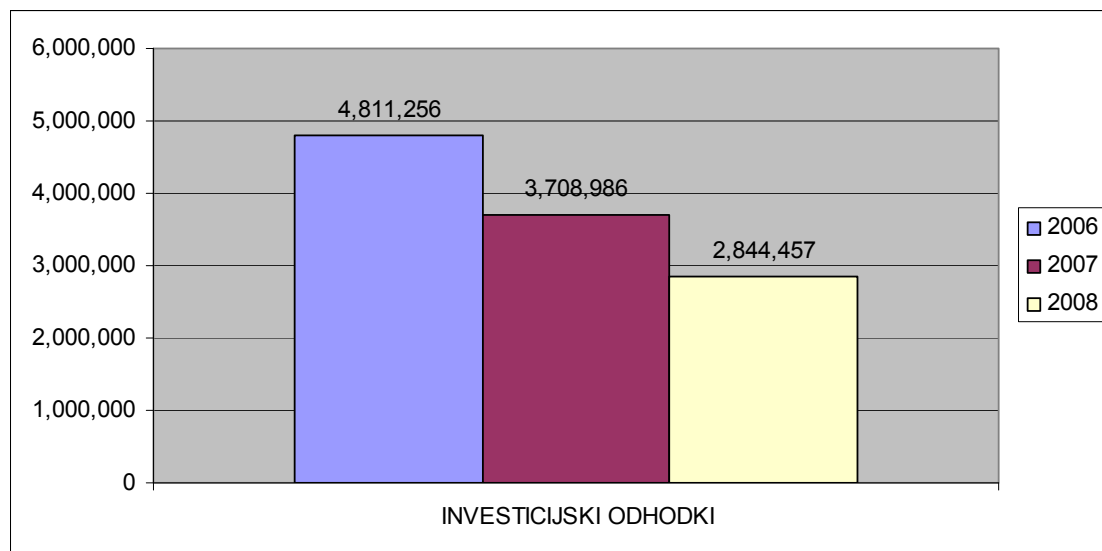
⁷ Podatke za leti 2006 in 2007 sem pridobila iz Proračuna Občine Izola za leto 2008, podatke za leto 2008 pa iz Zaključnega računa proračuna Občine Izola za leto 2008. V pomoč so mi bila letna poročila obravnavanih društev oziroma zavodov, kjer sem upoštevala le prihodke, pridobljene iz občinskega proračuna.

% pod načrtovanimi prihodki. Od vseh prihodkov proračuna je davčnih 9.449.246,00 EUR, 3.571.586,00 EUR nedavčnih, 1.626.805,00 EUR kapitalskih prihodkov in 413.718,00 EUR transfernih prihodkov (Občina Izola 2009c).

Dejanski **odhodki** proračuna, ki so bili izplačani z računa proračuna v letu 2008 znašajo 15.837.551 EUR in so bili izvršeni 80 % od načrtovanih v letu 2008. Od vseh odhodkov proračuna so v letu 2008 izplačali tekoče odhodke v višini 5.275.192,00 EUR, tekoče transfere v višini 5.036.937,00 EUR, 2.835.609,00 EUR investicijskih odhodkov in 2.657.123,00 EUR investicijskih transferov (Občina Izola 2009c).

Razlika med prejetimi prihodki in izplačanimi odhodki v letu 2008 pokažejo proračunski primanjkljaj v višini 711.630 EUR. Tudi v letu 2007 ima občina primankljaj, in sicer v višini 21.358 EUR, v letu 2006 pa presežek v višini 231.918 EUR.

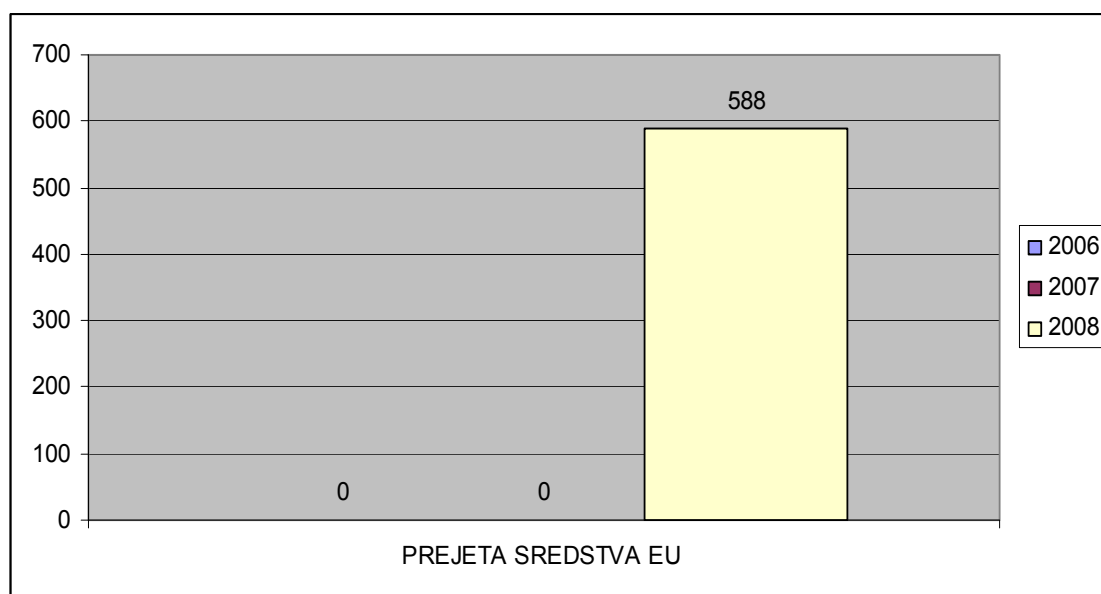
Graf 8.2: Primerjava investicijskih odhodkov v Občini Izola med leti 2006, 2007 in 2008

Investicijski odhodki so v letu 2008 porabljeni v višini 2.844.457 EUR, kar pomeni 23 % manj kot v letu 2007 in za 51 % manj, kot je bilo načrtovano. Vzroke za neizvršitev

načrtovanih investicijskih naložb je potrebno iskati v sprejemu proračuna šele v mesecu septembru 2008, tako da so se lahko nujne aktivnosti na tem področju začele z zamudo (Občina Izola 2009c).

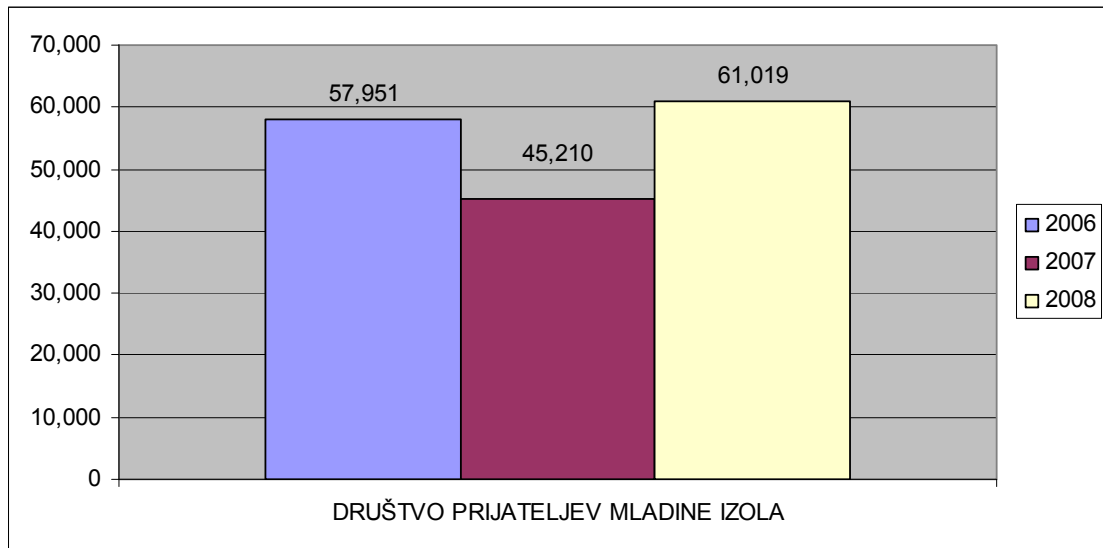
Graf 8.3: Primerjava prejetih sredstev EU v Občini Izola med leti 2006, 2007 in 2008

Če pogledamo **prejeta sredstva EU**, vidimo, da je Občina Izola v letu 2008 dobila 588 EUR, kar je sicer malo, ampak vsekakor bolje kot v primerjavi s prejšnjimi leti, ko sploh niso prejeli sredstev s te postavke. V predlogu proračuna je bilo navedeno, da naj bi Občina Izola dobila 738.722 EUR sredstev, a je zaradi poznega sprejetja proračuna prišlo tudi do zamud z razpisom za evropska sredstva (Občina Izola 2009c).

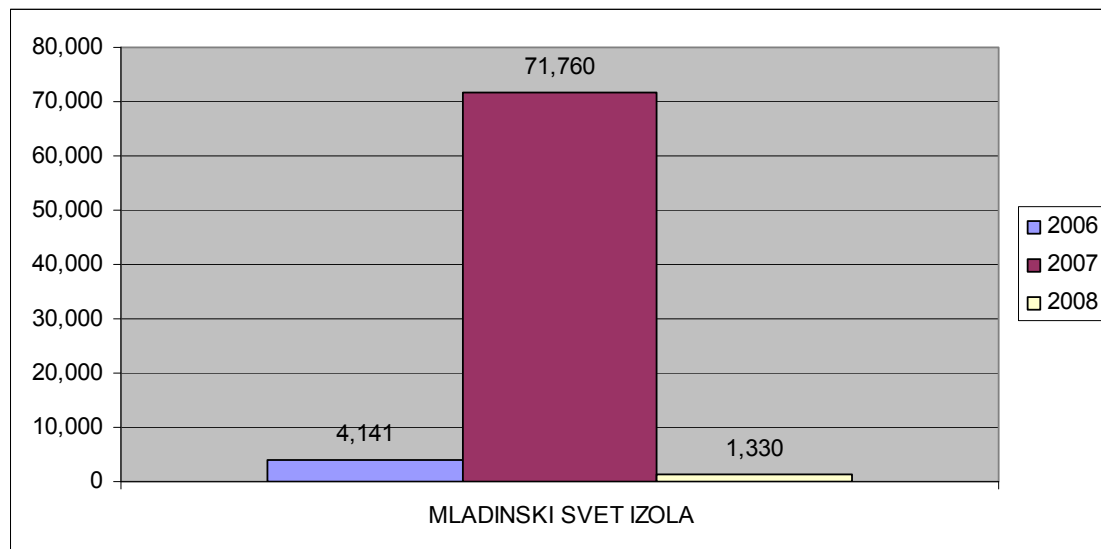

Graf 8.4: Primerjava sredstev Društva prijateljev mladine med leti 2006, 2007 in 2008

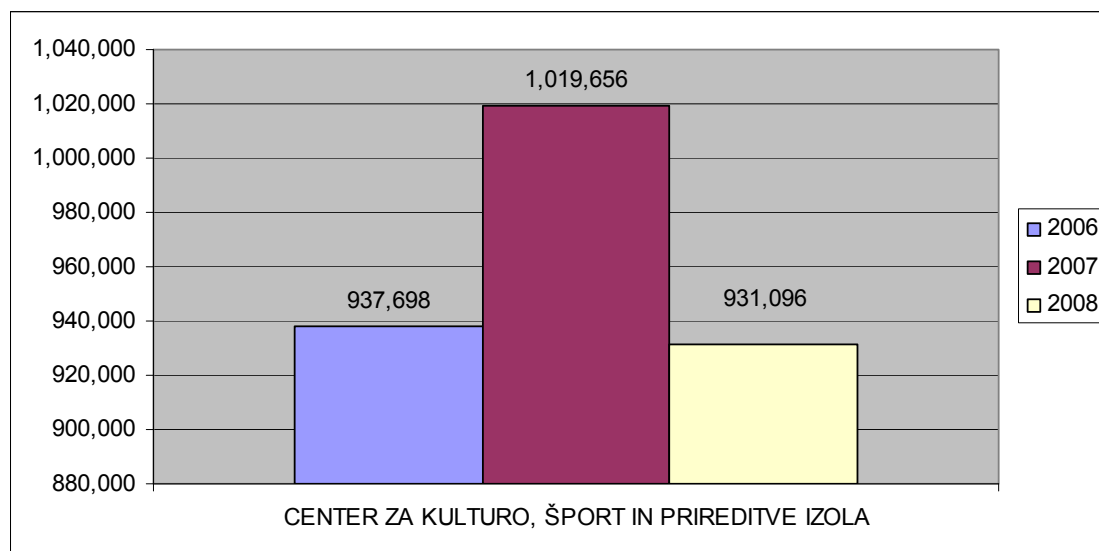
Društvo prijateljev mladine Izola v letu 2008 ni utrpelo bistvenih izpadov dohodkov s strani Občine Izola. Celo nasprotno: v letu 2008 so dobili 15.809 EUR več kot leto poprej in 3.068 EUR več kot v letu 2006. Tudi projekti so se v času začasnega financiranja nemoteno izvajali, vendar v okrnjeni obliki.

Graf 8.5: Primerjava sredstev Mladinskega sveta Izola med leti 2006, 2007 in 2008

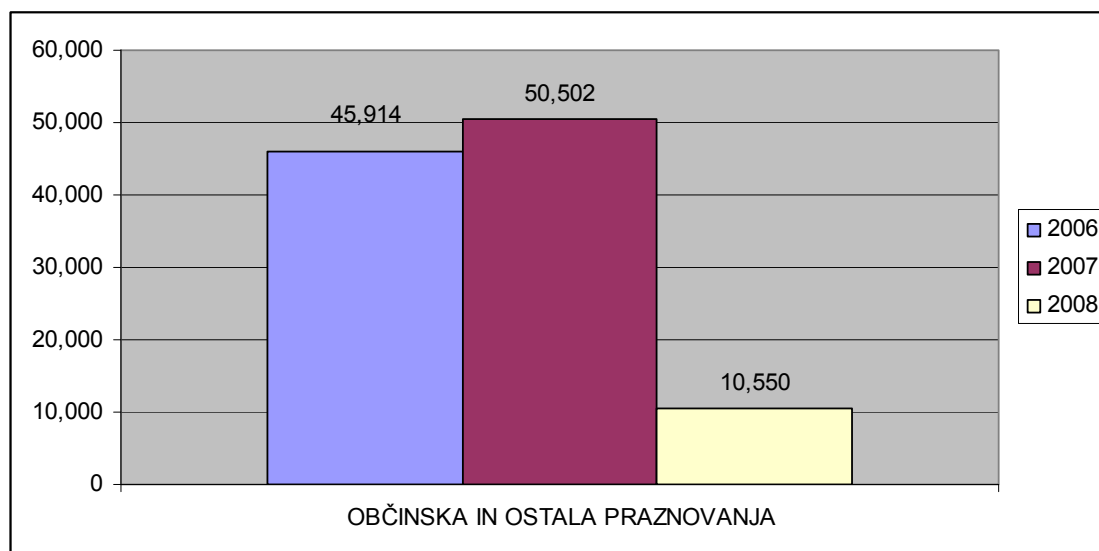
Prihodke **Mladinskega sveta Izola** je težko primerjati, in sicer zaradi izrednega prihodka v letu 2007 v vrednosti 71.760 EUR. Realni prihodki MSI-ja se namreč gibljejo okoli 4.000 EUR, v letu 2007 pa so dobili s strani Občine Izola odobrena izredna dodatna sredstva zaradi povračila dolgov, v katerih se je znašel zavod KT1. Kar 64% prihodka v letu 2007 predstavljajo dane dotacije zavodu KT1 (Mladinski svet Izola 2008). Vendarle pa so v letu 2008 prejeli nekoliko nižja sredstva, in sicer samo 1.330 EUR. Potrebno je poudariti, da so sredstva iz proračuna namenjena izrecno delovanju Mladinskega sveta Izola. Ker se lahko mladinska društva, ki delujejo znotraj MSI-ja, na razpis prijavljajo tako samostojno kot preko MSI-ja, je težko ugotoviti, koliko sredstev dejansko Občina namenja mladinskim društvom.

Graf 8.6: Primerjava sredstev Centra za kulturo, šport in prireditve med leti 2006, 2007 in 2008

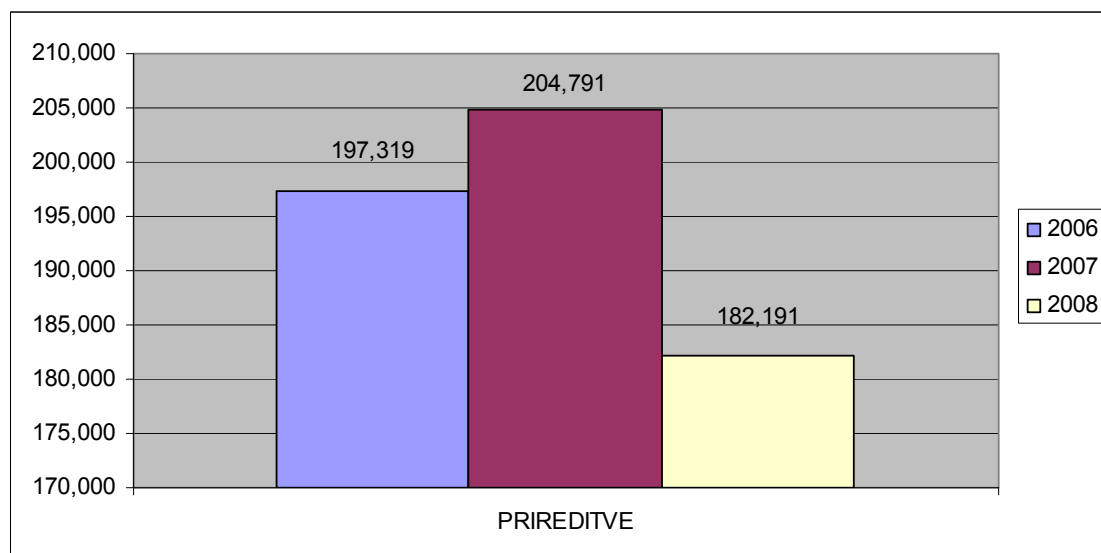
Pri **Centru za kulturo, šport in prireditve** vidimo, da so prejeta sredstva iz občinskega proračuna v letu 2008 bistveno nižja v primerjavi z letom 2007. V letu 2007 so dobili nekoliko več proračunskih, in sicer iz postavke povečanja plač, ker se je v letu 2007 v sistemizacijo delovnih mest na novo uvrstilo mesto Višji strokovni sodelavec (Občina Izola 2009b). Poleg tega je večina sredstev v letu 2008 odšla v investicijsko vzdrževanje objektov in nakup tehnične opreme ter adaptacijo športne dvorane, saj je bilo potrebno zamenjati streho, obnoviti garderobe in opraviti še manjša vzdrževalna dela (Občina Izola 2009c).

Graf 8.7: Primerjava sredstev občinskih in ostalih praznovanj med leti 2006, 2007 in 2008

Pod drobnogled sem vzela tudi postavko **občinska in druga praznovanja**. Mednje predvsem štejemo občinska praznovanja ob občinskem prazniku, ki ga Izola praznuje 11. julija, in proslave ob državnih praznikih (kulturni praznik, dan upora proti okupatorju, dan samostojnosti). V izdatke so vštetí stroški za založniške in tiskarske storitve, avtorske storitve, oglaševanje, reprezentanco, stroški tehnične izvedbe in tekoči transferi neprofitnim organizacijam. Prav tako so v teh stroških zajeti stroški tradicionalnih lokalnih prireditev (Občine Izola 2009c). V letu 2006 je občina namenila 45.914 EUR, v letu 2007 50.503 EUR, v letu 2008 pa le 10.550 EUR. Razlog za tako majhen znesek v letu 2008 je morda tudi ta, da ni bilo podeljeno občinsko priznanje z denarno nagrado, ker na razpis za pridobivanje predlogov ni prispel noben predlog.

Graf 8.8: Primerjava sredstev iz postavke prireditve med leti 2006, 2007 in 2008

Za celoten sklop aktivnosti, povezanih s postavko **prireditve**, je bilo v letu 2008 namenjenih nekaj več kot 182 tisoč EUR. To je v primerjavi s prejšnjimi leti relativno majhen obseg sredstev, ki je imel negativen učinek na prireditveno dejavnost v mestu. Ker Občina ni mogla izvesti javnega razpisa za sofinanciranje turističnih prireditev, ni bilo izvedenih kar nekaj prireditev, ki so se sicer organizirale v prejšnjih letih. Zaradi racionalnejše porabe sredstev je nekaj tradicionalnih prireditev, ki jih je v preteklih letih organiziral Center za kulturo, šport in prireditve, v letu 2008 organizirala Občina sama. Te prireditve so Ribiški praznik, Praznik oljk, vina in rib, Velikonočni sejem starin in nato še dva sejma starin (Občina Izola 2009c).

Tako področje prireditev kot občinskih in ostalih praznovanj je bilo zelo okrnjeno, kar je izzvalo precejšnjo nejevoljo prebivalcev Izole in turističnih delavcev. Leta poprej je Izola veljala za živahno obmorsko mesto, ki je predvsem v poletnih mesecih privabilo veliko turistov.

9 ZAKLJUČEK

Sprejemanje proračuna v Občini Izola je potekalo v nekonstruktivnem vzdušju, kjer je opozicija zavrnila vse proračunske predloge s strani župana, hkrati pa ni podala nobene nove konstruktivne predloge. Glavni očitki svetnikov so bili usmerjeni na pomanjkanje komunikacije z županom ter na slab potek izdelave predloga proračuna, ki naj ne bi zajemal njihovih stališč in predlogov. Tako se je proračunski proces podaljševal v nedogled in se zaključil šele 29. septembra 2008. Slednji je medtem povzročil razpad občinskega sveta in razpis predčasnih volitev za občinske svetnike. Glede na brezizhodni položaj, v katerem se je znašel izolski občinski svet, je odločitev svetnikov za njihov odstop pomenila edino smotno in načelno potezo, a je za sabo potegnilo ogromno negativnih posledic. Razpad občinskega sveta in predčasne volitve so za nekaj časa okrnile politično delovanje v Občini Izola, saj so ustavile tekoče delovanje občine in sprejemanje ustreznih aktov.

Navedena dejstva **potrjujejo** mojo prvo hipotezo, da je sprejemanje proračuna v veliki meri odvisno od konstruktivnega sodelovanja med pozicijo in opozicijo. Brez dogovarjanja, usklajevanja interesov in konstruktivnih predlogov je sprejetje še tako pomembnega akta za delovanje občine nemogoče. Dogajanje v Občini Izola lahko opredelimo kot nek antagonizem med interesi političnih strank, ki so povzročile, da so občinske zadeve postale oddaljene, nepregledne in nerazumljive. Posamezniki so se oddaljili od občinske skupnosti, saj so bile vrednote, ki so bistvene za občino, na nek način uničene. Zlasti občutek solidarnosti, čustvena zavzetost za lastno občino in za opravljanje skupnih zadev ter občutek posameznika, da lahko vpliva na reševanje takih zadev so izgubile svoj pomen (Šmidovnik 1994, 18). Nekatere stranke oziroma posamezni svetniki so močno poudarjali polarizacijo med pozicijo in opozicijo, pri čemer je občinski proračun na nek način postal sredstvo politične manipulacije.

Politično razmerje v občini pa vsekakor vpliva tudi na druga področja delovanja občine. Tako ni bilo okrnjeno le politično delovanje občine, ampak tudi družbeno. Drugo hipotezo, da je pozno sprejetje proračuna povzročilo stagnacijo Občine Izola v

finančnem, političnem in družbenem pogledu, katerih posledice bodo vidne še v sledečih mandatih župana in občinskega sveta, lahko **deloma potrdim**, saj drži samo prvi del trditve. Iz tabele in grafov vidimo, da se v letu 2008, ko je bilo v veljavi začasno financiranje, finančni prihodki obravnavanih društev – Mladinskega sveta Izola, Društva prijateljev mladine in Centra za kulturo, šport in prireditve – ne razlikujejo bistveno v primerjavi s prejšnjimi leti. Do bistvenih odstopanj prihaja le pri občinskih in ostalih praznovanjih, prireditvah ter investicijskih odhodkih, ki so bili deležni največjega znižanja dohodkov.

Toda navedene številke in grafi ne odražajo dejanskega stanja v občini v času začasnega financiranja, saj ne navajajo, da so proračunski porabniki denar dobili šele v zadnji tretjini leta, po sprejetju proračuna. Šlo je torej za časovni zamik nakazil proračunskih sredstev, ki je društvom in zavodom otežil in okrnil delovanje ter izvedbo projektov. V tem času so bila društva prepuščena lastni iznajdljivosti oziroma upanju, da proračunska sredstva le bodo nakazana. Tako lahko potrdim del hipoteze, ki pravi, da je nesprejetje proračuna povzročilo stagnacijo društev in zavodov s področja sociale, kulture in športa. V diplomskem delu sem izpostavila le dve društvi in en zavod, a vendar menim, da so se s podobnimi težavami soočala tudi druga društva in zavodi, ki delujejo v Občini Izola, in so tako rezultati reprezentativni tudi za ostale proračunske porabnike.

Hipoteza se potrjuje tudi v tem dejstvu, da je nesprejetje proračuna imelo negativne posledice na družbenem, točneje prireditvenem področju. Številne tradicionalne prireditve so zaradi nezadostnih sredstev odpadle oziroma se izvajale v okrnjeni obliki. Ugotovitve potrjujejo tudi del hipoteze, ki pravi, da so bila sredstva iz Evropske unije neizkoriščena. Zaradi pozno sprejetega proračuna je prišlo do zamud z razpisom za evropska sredstva, kar je posledično otežilo črpanje evropskih finančnih sredstev. Ravno tako so bila močno zmanjšana sredstva za investicije in večje projekte, ki pomenijo hude posledice za dolgoročni razvoj Občine Izola.

Drugi del hipoteze, ki pravi, da bodo posledice nesprejetja proračuna vidne še v sledečih mandatih župana in občinskega sveta, ne morem zagotovo potrditi. Temu potrjuje

dejstvo, da občina kljub težavam ni izkoristila proračunske rezerve ali se dolgoročno zadolžila. Poleg tega se leta 2010 obetajo nove lokalne volitve, ki bodo morda v Izoli postavile kompetentno vodstvo, ki bo uspešno nadoknadilo zamujeno. Kakšne bodo dolgoročne posledice, je tako težko predvideti.

Na podlagi ugotovitev študije primera lahko posplošim, da je za delovanje lokalne samouprave proračun izjemnega pomena. Proračun predstavlja temelj avtonomnosti posamezne občine od države, saj lahko občina le preko smiselno zastavljenega proračuna opravlja svoje temeljne funkcije in naloge. Proračun daje smisel samemu obstoju in brezhibnemu delovanju občinskega sveta, celotne občine in vseh njenih delov.

10 LITERATURA

Agencija Republike Slovenije za regionalni razvoj. 2008. *Pobuda Skupnosti INTERREG III*. Dostopno prek: <http://www.interreg-slohucro.com/?page=vsebina&id=1&lang=slo> (12. avgust 2009).

Bogataj, Aleš. 2004. *Proračunsko financiranje majhne občine. Primer Občine Žiri*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Bračanov, Barbara. 2009. Intervju z avtorico. Izola, 11. november.

Brezovšek, Marjan in Miro Haček. 2003. *Globalizacija in državna uprava*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Delo. 2006. Bodo v Izoli ponovne volitve? 24. november. Dostopno prek: <http://www.delo.si/clanek/33577> (18. december 2008).

Dobnik, Bojan. 2009. Intervju z avtorico. Izola, 23. oktober.

Dujc, Tomaž. 2009. Intervju z avtorico. Izola, 6. november.

Ferfila, Bogomil in Lance T. LeLoup. 1999. *Budgeting, management and policymaking: A comparative perspective*. Ljubljana: Faculty of Social Sciences.

Ferfila, Bogomil, Polonca Kovač, John Loxley, Salim Loxley, Nadja Rashwan, Uroš Pinterič, Igor Klinar, Aldo Babič, Igor Šoltes, Mojmir Mrak, Peter Worstner, Alenka Mubi Zalaznik in Hiroko Kudo,ur. 2007. *Ekonomski vidiki javnega sektorja. Economic aspects of the public sector*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Ferfila, Bogomil. 2008. *Upravljalna sposobnost in koalicijsko povezovanje v slovenskih občinah. Končno poročilo*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. Inštitut za družbene

vede. Center za politološka raziskovanja. Dostopno prek: http://www.svlr.gov.si/si/delovna_podrocja/podrocje_lokalne_samouprave/obcine/ (20. september 2009).

Infomlad – Obalna mreža info točk za mlade. 2008. *KT 1 – Multimedijški prostor*. Dostopno prek: <http://infomlad.net/index.php?id=192> (24. oktober 2009).

Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor. 2009. *Katalog pristojnosti občin*. Dostopno prek: http://www.lex-localis.info/files/ba795ec7-aa7f-4c6b-a182-d1a59aad74ff/632605314344413423_ZLS.pdf (10. marec 2009).

Klokočovnik, Tomislav, Dr. 2008. *Priloga k tretjemu osnutku predloga Proračuna Občine Izola za leti 2008/2009*. Izola: elektronska pošta.

Mandrač. 2007. Socialni demokrati obljublajo ostrejšo koalicijo, 21. december. Dostopno prek: <http://www.mandrac.si/content/view/692/10119/> (29. november 2008).

--- 2008a. Sanjski del izolskega proračuna, 25. januar. Dostopno prek: <http://www.mandrac.si/content/view/756/10119/> (29. november 2008).

--- 2008b. Proračunska seja bo 13. marca, 5. marec. Dostopno prek: <http://www.mandrac.si/content/view/868/10119/> (29. november 2008).

--- 2008c. Občinski svetniki so izglasovali začasno financiranje, 31. marec. Dostopno prek: <http://www.mandrac.si/content/view/963/10119/> (29. november 2008).

--- 2008č. Župan zavrnil sklic seje OS, ki so jo sklicali svetniki, 14. april. Dostopno prek: <http://www.mandrac.si/content/view/1001/10119/> (29. november 2008).

--- 2008d. Najbolj javen predlog proračuna doslej, 9. maj. Dostopno prek: <http://www.mandrac.si/content/view/1100/10119/> (20. december 2008).

--- 2008e. Za nekatere dan D, za druge navaden četrtek, 14. maj. Dostopno prek: <http://www.mandraco.si/content/view/1111/10119/> (29. november 2008).

--- 2008f. Volitve članov občinskega sveta bodo 20. julija, 2. junij. Dostopno prek: <http://www.mandraco.si/content/view/1174/10119/> (20. december 2008).

--- 2008g. Na volitvah bo sodelovalo 23 strank in list, 26. junij. Dostopno prek: <http://www.mandraco.si/content/view/1233/10119/> (29. november 2008).

--- 2008h. Nov občinski svet je potrjen, 29. julij. Dostopno prek: <http://www.mandraco.si/content/view/1263/10119/> (20. december 2008).

--- 2008i. Proračun je pripravljen, svetniki pa usklajeni, 3. september. Dostopno prek: <http://www.mandraco.si/content/view/1297/10119/> (20. december 2008).

--- 2008j. Občinski proračun je končno sprejet, 29. september. Dostopno prek: <http://www.mandraco.si/content/view/1364/10119/> (20. december 2008).

Ministrstvo za javno upravo. 2006. *Lokalne volitve 2006*. Dostopno prek: http://volitve.gov.si/lv2006/rezultati/obcina_izola.html (20. november 2008).

Mihelčič, Maruša. 2008. Izola ostala brez svetnikov. *Demokracija*, 28. maj. Dostopno prek: <http://www.demokracija.si/index.php?sekcija=clanki&clanek=3064> (20. november 2008).

Milunovič, Vilma. 2005. Financiranje slovenskih občin. V *Lokalna demokracija II – Uresničevanje lokalne samouprave v Sloveniji*, ur. Miro Haček in Marjan Brezovšek, 105–129. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

--- 2009. Pregled sistema financiranja občin v zadnjem desetletju. V *Lokalna demokracija III. Ob petnajsti obletnici ponovne uvedbe lokalne samouprave v RS*, ur. Miro Haček, 173–195. Ljubljana. Fakulteta za družbene vede.

Mislej, Aljoša. 2009. Bomo v Izoli imeli en Center premalo ali dva Centra odveč? *Mandrač*, 5 (26. marec).

Mladinski svet Izola 2008. *Finančno poročilo o poslovanju v letu 2007 za Mladinski svet Izola*. Izola: interno gradivo.

Mulec, Robert. 2008. Soglasja o proračunu ni več. *Mandrač*. 6. februar. Dostopno prek: <http://www.mandrac.si/content/view/783/10119/> (29. november 2008).

Občina Izola. 1999. *Statut Občine Izola*. Dostopno prek: http://www.izola.si/index.php?page=documents&item=566&tree_root=296 (21. december 2008).

--- 2000. *Poslovník občinskega sveta Občine Izola*. Dostopno prek: http://www.izola.si/index.php?page=static&item=537&tree_root=296 (21. december 2008).

--- 2007. *Zgodovina*. Dostopno prek: http://www.izola.si/index.php?page=static&item=309&tree_root=296 (19. december 2008).

--- 2008a. *Proračun Občine Izola 2008*. Izola: interno gradivo.

--- 2008b. *Razglas*. Dostopno prek: http://www.primorska.info/docs/488deefc_001_razglasrezultatovvoliteviniizvolitevlanov.pdf (22. december 2008).

--- 2009a. *Poročilo 2008, plan 2009 Centra za kulturo, šport in prireditve Izola*. Izola: interno gradivo.

--- 2009b. *Poročilo o delu za leto 2007 Centra za kulturo, šport in prireditve Izola*. Izola: interno gradivo.

--- 2009c. *Zaključni račun proračuna Občine Izola za leto 2008*, 28. maj. Dostopno prek: <http://www.izola.si/index.php?page=seje&item=532> (10. oktober 2009).

Prostovoljstvo.org. 2005. *Društvo prijateljev mladine Izola. Otroška delavnica Zvezdice*. Dostopno prek: <http://www.prostovoljstvo.org/organization.php?id=78&strback=YWJjPUQ=> (10. marec 2009).

Sečnik, Monika. 2009. *Vlaganja v kulturne in športne objekte, vrtce, šole in zavode*. Izola: elektronska pošta.

Skok, Aleksej. 2008. Soglasja o proračunu ni več. *Mandrač*, 6. februar. Dostopno prek: <http://www.mandrac.si/content/view/783/10119/> (30. november 2008).

Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. 2005. *Lokalna samouprava v Sloveniji*. Dostopno prek: <http://www.svlr.gov.si/fileadmin/svlrsrp.gov.si/pageuploads/lok-sam05/lok-sam-Slo.doc> (18. marec 2009).

Svetniška skupina SD Izola. 2008. Socialni demokrati vztrajajo pri zavračanju proračuna. *Mandrač*, 30. maj. Dostopno prek: <http://www.mandrac.si/content/view/1167/10119/> (30. november 2008).

Šmidovnik, Janez. 1990. Lokalna skupnost in lokalna samoupravna občina. *Teorija in praksa* 27 (3–4): 326–338.

--- 1994. Občina – temeljna samoupravna lokalna skupnost. *Teorija in praksa* 31 (1–2): 14–23.

Ustava Republike Slovenije. Ur. l. RS 33/1991. Dostopno prek: <http://www.dz-rs.si/index.php?id=150&docid=28&showdoc=1> (1. februar 2009).

Vlaj, Stane. 1992. Ustavna in zakonska ureditev lokalne samouprave. *Teorija in praksa* 29 (1–2): 49–59.

--- 2000. *Župan in občina*. Ljubljana: Inštitut za lokalno samoupravo pri Visoki upravni šoli.

--- 2004. *Lokalna samouprava: Teorija in praksa*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.

Zakon o društvih (ZDru-1). Ur. l. RS 61/2006. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200661&stevilka=2567> (10. avgust 2009).

Zakon o financiranju občin (ZFO-1). Ur. l. RS 123/2006. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2006123&stevilka=5268> (31. januar 2009).

Zakon o javnih financah (ZJF). Ur. l. RS 79/1999. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=199979&stevilka=3758> (31. januar 2009).

Zakon o lokalni samoupravi (ZLS-UPB-2). Ur. l. RS 94/2007. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200794&stevilka=4692> (20. december 2008).

Zakon o lokalnih volitvah (ZLV-UPB-3). Ur. l. RS 94/2007. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200794&stevilka=4693> (20. december 2008).

Zakon o zavodih (ZZ). Ur. l. RS 12/91. Dostopno prek: http://www.orm.sik.si/katalog/zakon_o_zavodih.pdf (10. avgust 2009).

Žagar, Katarina, Dr. 2008. *Lokalna samouprava – Organizacija in funkcija. Učno gradivo za udeležence seminarja.* Ministrstvo za javno upravo – Direktorat za organizacijo in kadre. Dostopno prek: http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/mju_dokumenti/UA/PRIJAVNICE_-_STROKOVNI_IZPITI/lekt.zagar.09.06.pdf (12. november 2008).

11 PRILOGA A: VPRAŠANJA ZA DRUŽBOSLOVNI INTERVJU

- Ali se čutijo kaksne posledice začasnega financiranja v letu 2009?
- Kako je bilo z delovanjem društev in javnih zavodov v času začasnega financiranja?
- Koliko sredstev je Občina Izola namenila omenjenim društvom v primerjavi s prejšnjimi leti (2006, 2007)?
- Je občinski denar edino sredstvo financiranja društva oziroma zavoda?
- Ali so društva oz. javni zavodi uspeli izpeljati vse načrtovane projekte?
- Ali so člani društva oz. zavoda plačani ali delujejo prostovoljno?
- Kako je bilo z izvedbo dogodkov in tradicionalnih prireditev (npr. Ribiški praznik, Praznik oljk, vina in rib, itd.)?
- Koliko sredstev je Občina namenila slednjim, v primerjavi s prejšnjimi leti?
- Ali so bile katere prireditve neizpeljane?
- Ali se je morda povečala zadolžitev Občine zaradi poznega sprejetja proračuna za leto 2008?
- Kako je bilo z investicijami?
- So bile v času začasnega financiranja katere investicije prekinjene oz prenesene na kasnejši čas?
- Ali je zaradi nesprejetja proračuna prišlo do kakšnih zamud pri prijavi na razpise Evropske unije in posledično otežilo črpanje evropskih finančnih sredstev?
- Ali menite, da bodo posledice poznega sprejetja proračuna vidne še v sledečih mandatih župana in občinskega sveta?
- Ali se čutijo kakšne posledice začasnega financiranja v letu 2009?